

ስለ : ኢትዮጵያ : የእንደራሴነት : (የውክልና) : ሕግ : ማብራሪያ ።

ከ : ደብልዩ : ኤል : ቸርች ።

በቀዳማዊ : ኃይለ : ሥላሴ : ዩኒቨርሲቲ : ሕግ : ፋኩልቲ ።

ይህ : ማብራሪያ : የኢትዮጵያን : የእንደራሴነትን : ሕግ : ለማጥናት : የተደረገ : ሙከራ : ነው ። ጥናቱ : የሚመለከተው : በፍትህ : ብሔር : ሕግ : በአንቀጽ : ፲፬ : በምዕራፍ : ፩ : ከቀ. ፪፻፳፱—፪፻፺፰ : የሚገኙትን : ቍጥሮች : ነው ። እነዚህ : ክፍሎች : በጣም : ከባድና : አስፈላጊ : ስለሚባለው : የእንደራሴነት : ሕግ : ይናገራሉ ። ማለት : ማለት : ማለት : ከእንደራሴው : ጋራ : በሚያደርገው : ግንኙነትና : እንዲሁም : ሦስተኛው : ወገን : ከእንደራሴው : ጋራ : በሚዋዋልበት : ጊዜ : ስለሚመነጨት : ጉዳዮች : ነው ። ቍጥሮቹ : በወካዩና : በተወካዩ : መካከል : ያሉትን : መብትና : ግዴታዎች : ወይም : እንደራሴው : ተወካዮች : ስለሚሠራበት : ሥልጣንና : ማለት : እንደ : ሠራ : ሆኖ : የሚቆጠርበትን : ደንቦች : ወይም : ሕጋዊ : የኅሊና : ግምቶችን : አይሸፍኑም ። የነዚህ : ጣጣ : ከቀ. ፪፻፺፱—፪፻፳፰ : በሚገኙት : ቍጥሮች : ተሸፍኑዋል ።

ይህ : ማብራሪያ : ግን : ቀደም : ብሎ : ለተጠቀሱት : ቍጥሮች : ብቻ : እንደ : አጭር : መግለጫ : እንዲሆን : የታሰበ : ሲሆን : በውስጡ : የተዘረዘረውም : አጭር : ዝብገብ : በኢትዮጵያ : ፍርድ : ቤቶች : ገና : ውሳኔ : ያልተሰጣቸውን : አብዛኛውን : ጊዜ : የደራሲውን : የግል : ሐሳብ : የሚያሳዩ : ጉዳዮችን : የያዘ : ነው ። በዚህ : ጽሑፍ : ውስጥ : የሚገኘው : የሚበዛው : የሕግ : አንቀጽ : ወይም : ቍጥር : ፍች : አሰጣጥ : ተግባር : ለኢትዮጵያ : የፍትህ : ብሔር : ሕግ : ምንጭ : በሆኑት : በተለይም : በፈረንሳይ : የፍትህ : ብሔር : ሕግና : ተመሳሳይ : በሆኑ : የባህል : ሕግ : (ከመን : ሎው) : ተብለው : በሚጠሩት : የሕግ : አንቀጾች : ላይ : የተመሠረተ : ነው ። እንደራሴነትን : በሚመለከት : ሕግ : በኩል : በሁለቱ : የሕግ : ዐይነቶች : መካከል : ብዙውን : ጊዜ : ልዩነት : የለም ።

ቀ. ፪፻፺፱ ። የእንደራሴነት : ምንጭ ።

የሌላ : ሰው : እንደራሴ : በመሆን : ሥራዎችን : የመፈጸም : ሥልጣን : የሚገኘው : ከሕግ : ወይም : ከውል : ነው ።

ይህ : ቍጥር : አንድ : እንደራሴ : እንደ : ማለት : ሆኖ : ለሚሆነው : ሊሠራ : ሥራውም : በሚሆነው : እንደተሠራ : ተቆጥሮ : ማለት : እንዲጠየቅበት : የሚያስችሉትን : ሥልጣን : የሚገኝባቸውን : ሁለቱን : መንገዶች : ይገልጻል ። የእንደራሴው : ሥልጣን : ከሚሆነው : ጋር : ከሚደረገው : ውል : ወይም : ሕግ : በማዘዙ : የተነሳ : ሊገኝ : ይችላል ። በይበልጥ : ይህ : ሥልጣን : የሚገኘው : እንደራሴው : ከሌላ : “ከምስተኛ” : ወገኖች : ጋር : በሚደረገው : ለአንድ : ወይም : ለብዙ : ጉዳዮች : የሚሆነው : ወኪል : ሆኖ : እንዲሠራ : በሚሆነው : በእንደራሴው : መካከል : ከሚደረግ : ስምምነት : ነው ። ይኸው : ስምምነት : (ውል) : በጽሑፍ : ወይም : በቃል : ሊሆን : ይችላል ። በተረፈም : የሚሆነው : የእንደ

ሴነት ፡ ሥልጣን ፡ መስጫ ፡ ስምምነቱ ፡ በጽሑፍ ፡ ወይም ፡ በቃል ፡ ግልጽ ፡ ሆኖ ፡ ባይገኝም ፡ እንደአለ ፡ ሆኖ ፡ ይታሰባል ። ውሉም ፡ ሥልጣኑንን ፡ ሲፈጥር ፡ በሥልጣኑ ፡ የመጠቀምንም ፡ ሁኔታ ፡ አብሮ ፡ ይወስናል ። አብዛኛዎቹ ፡ ስለ ፡ እንደራሴነት ፡ የሚናገሩት ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ክፍሎችም ፡ የውሉን ፡ ወሰንና ፡ የሚያስገኘውንም ፡ ውጤት ፡ ይገልጻሉ ።

ከዚህም ፡ ሌላ ፡ ደግሞ ፡ አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ የሌላ ፡ ሰው ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ መሥራት ፡ ከውል ፡ ሳይሆን ፡ ከሕግ ፡ ሊገኝ ፡ ይችላል ። ለምሳሌ ፡ ያህል ፡ አሳዳሪ ፡ ወይም ፡ ሞግዚት ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ መሠረት ፡ በሥራ ፡ ለሚገኘው ፡ አካል ፡ መጠን ፡ ላልደረሰ ፡ ልጅ ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ ለመሥራት ፡ ሥልጣን ፡ አለው ። ባላዳሪውና ፡ አካለ ፡ መጠን ፡ ባልደረሰው ፡ ልጅ ፡ መካከል ፡ የእንደራሴነትን ፡ ሥልጣን ፡ የሚሰጥ ፡ ውል ፡ መኖር ፡ የለበትም ፡ እንዲያውም ፡ ሊኖር ፡ አይችልም ።¹

እንዲሁም ፡ በፍጥነት ፡ ሊታሰብበት ፡ ወይንም ፡ እርምጃ ፡ እንዲወሰድ በት ፡ የሚያስፈልግ ፡ አስቸኳይ ፡ ሁኔታ ፡ ሲፈጠር ፡² ወይም ፡ እንደራሴው ፡ አንድ ፡ የተወሰነ ፡ ደረጃን ፡ (በታ) ፡ ይዞ ፡ በሚገኝበት ፡ ጊዜ ፡³ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ የመሥራትን ፡ ሥልጣን ፡ ሕግ ፡ ይሰጣል ። ከዚህ ፡ በላይ ፡ በተዘረዘሩት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሁሉ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ውል ፡ ባይኖር ፡ እንደራሴ ፡ ሆኖ ፡ የመሥራቱ ፡ ሥልጣን ፡ በሕግ ፡ የተፈቀደ ፡ ነው ። ግን ፡ በሕግ ፡ በግልጽ ፡ የተፈቀደ ፡ ሥልጣን ፡ ከሌለ ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ ሽሚውን ፡ እንዲወክለው ፡ በሽሚውና ፡ በእንደራሴው ፡ መካከል ፡ ውል ፡ ከሌለ ፡ አንድ ፡ ሰው ፡ ለሌላ ሰው ፡ ወኪል ፡ ሆኖ ፡ የሚሰራበት ፡ ሕጋዊ ፡ ሥልጣን ፡ አይኖረውም ።

ቀ ፡ ፪፻፲፰ ፡ ስለ ፡ ሥልጣን ፡ ፎርም ።

ስለ ፡ ውሉ ፡ አፈጻጸም ፤ ሕጉ ፡ አንድ ፡ አይነት ፡ ፎርም ፡ እንዲደረግ ፡ ያስገደደ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ውሉን ፡ የሚፈጽምበት ፡ ሥልጣን ፡ በዚሁ ፡ ዐይነት ፡ ለወኪሉ ፡ መስጠት ፡ አለበት ።

ይህ ፡ ቀጥር ፡ የሚናገረው ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ በውሉ ፡ መሠረት ፡ በሚሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ስለሚደረገው ፡ ፎርም ፡ ነው ። እንደራሴው ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ ከሰሥተኛው ፡ ወገን ፡ ጋራ ፡ የሚያደርገው ፡ ውል ፡ በሕግ ፡ ፈት ፡ ዋጋ ፡ እንዲኖረው ፡ ውሉ ፡ በአንድ ፡ የተወሰነ ፡ ዐይነት ፡ ፎርም ፡ እንዲሆን ፡ በሕግ ፡ የታዘዘ ፡ እንደሆነ ፡ ይህንኑ ፡ ውል ፡ ለመዋዋል ፡ ከሽሚው ፡ ለእንደራሴው ፡ የሚሰጠው ፡ ሥልጣንም ፡ በዚሁ ፡ ዐይነት ፡ ፎርም ፡ መሆን ፡ አለበት ። ሕጉ ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ አይነት ፡ ውሎች ፡ ለምሳሌ ፡ የንግድ ፡ ሕግ ፡ ማኅበር ፡ መመሥረቻ ፡ ጽሑፍ ፡⁴ በሕግ ፡ ፈት ፡ ዋጋ ፡ እንዲኖራቸው ፡ በጽሑፍ ፡ እንዲደረጉ ፡ ያስገድዳል ። ሽሚው ፡ እንደራሴው ፡ በሱ ፡ ስም ፡ እንደዚህ ፡ ዐይነት ፡ ውሎች ፡ ውስጥ ፡ እንዲገባ ፡ ሥልጣን ፡ ለመስጠት ፡ የፈለገ ፡ እንደሆነ ፡ ሥልጣኑን ፡ በጽ

1. ስለ ፡ ሞግዚትና ፡ ስለ ፡ ጠባቂ ፡ ባለአደራ ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀጥሮች ፡ ፪፻፲፰ ፡ እና ፡ ፪፻፲፱፻፲፱ ፡ የተጻፉትን ፡ ለምሳሌ ፡ ተመልከት ።
 2. ስለ ፡ ሥራ ፡ አመራር ፡ በፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀጥሮች ፡ ፪፻፲፱፻፳፯ ፡ የተጻፉትን ፡ ተመልከት ።
 3. የንግድ ፡ ሕግ ፡ ፴፪ ፡ ፴፭ ፡ እና ፡ ፴፮ ፡ ቀጥሮችን ፡ ተመልከት ።
 4. የንግድ ፡ ሕግ ፡ ቀጥ ፡ ፪፻፲፱ ።

(፪) እንዲሁም ፡ የሰውነት ፡ መብት ፡ የተሰጠው ፡ ድርጅት ፡ መኖሩ ፡ ሲቀር ፡ ይህ ፡ ሥልጣን ፡ ይቀራል ።

በሺሚውና ፡ በእንደራሴው ፡ መካከል ፡ ሌላ ፡ ተቃራኒ ፡ ያልሆነ ፡ ስምምነት ፡ ከሌለ ፡ በስተቀር ፤ ሺሚው ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ በሞተ ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ መጥፋቱ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ በሕግ ፡ የተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ችሎታ ፡ የሌለው ፡ እንደሆነ ፡ ውሉ ፡ ይቀራል ። (አንድ ፡ ሰው ፡ ችሎታ ፡ የለውም ፡ ተብሎ ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ የሚወሰነው ፡ ፍርድ ፡ ቤቱ ፡ ሰውየው ፡ በማንኛቸውም ፡ ዐይነት ፡ ምክንያት ፡ የራሱን ፡ ጉዳዩን ፡ ለማከናወን ፡ የማይችል ፡ መሆኑን ፡ የተረዳ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ። ሆኖም ፤ ለአካለ ፡ መጠን ፡ ያልደረሱ ፡ ልጆች ፡ በሕግ ፡ በኩል ፡ ችሎታ ፡ የላቸውም ።) ደግሞ ፡ ሺሚው ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ መካከላቸው ፡ በፍርድ ፡ የተወሰነ ፡ እንደሆነ ፡ ከጽሑፍ ፡ የተገኘው ፡ ሥልጣን ፡ ይቀራል ። ይኸውም ፡ “ነጋዴ” ፡ የሆነና ፡ እዳውን ፡ ለመክፈል ፡ ያልቻለ ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።¹¹ ሺሚው ፡ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ በሕግ ፡ የሰውነት ፡ መብት ፡ የተሰጠው ፡ ድርጅት ፡ እንደ ፡ አክሲዮን ፡ ማኅበር ፡ ወይም ፡ ኃላፊነቱ ፡ የተወሰነ ፡ የግል ፡ ማኅበር ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በሕግ ፡ መኖሩ ፡ ሲቀር ፤ የሰጠው ፡ ወይም ፡ የተሰጠው ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ ይቀራል ።

ቍ ፡ ፪ሺ፻፹፪ ፤ ተቃራኒ ፡ የሆነ ፡ ውል ፡ ከሌለ ፡ በስተቀር ፡ በተዘረዘሩት ፡ ቃላት ፡ መሠረት ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ ቀሪ ፡ ይሆናል ፡ ይላል ። ሆኖም ፤ እንደዚህ ፡ ዐይነቱ ፡ ስምምነት ፡ አንዳንድ ፡ አጋጣሚ ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲኖሩ ፡ አይጸናም ። ለምሳሌ ፡ ሺሚው ፡ ስምምነት ፡ የማድረግ ፡ ችሎታውን ፡ ቢያጣ ፤ በማንኛቸውም ፡ ዐይነት ፡ ቢሆን ፡ የእንደራሴነቱ ፡ ሥልጣን ፡ እንዲጸና ፡ አይደረግም ፤ ወይንም ፡ እንደራሴው ፡ ቢሞት ፡ ወይም ፡ እግቡ ፡ ሊያደርስ ፡ የዠመረውን ፡ ጉዳይ ፡ ለመረዳት ፡ ችሎታውን ፡ እንኳ ፡ ቢያጣ ፤ ሺሚው ፡ ለእንደራሴው ፡ በሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ ይህ ፡ ሁኔታ ፡ ባጋጠመ ፡ ጊዜ ፡ እንኳን ፡ ሥልጣኑ ፡ እንዲቀጥል ፡ ቢስማማም ፡ እንኳ ፡ በእንደራሴው ፡ ፈቃድ ፡ እንዲጸና ፡ አይገደድም ።¹² ነገር ፡ ግን ፡ እንደራሴው ፡ ለሺሚው ፡ ተወክሎ ፡ ለሚሠራው ፡ ሥራ ፡ በሕግ ፡ የተከለከለ ፡ ነገር ፡ የሌለ ፡ እንደሆነ ፡ ያልታወቀ ፡ ነገር ፡ ቢመጣም ፡ እንኳ ፡ የእንደራሴነቱ ፡ ሥልጣን ፡ የጸና ፡ ይሆናል ፤ ብለው ፡ በቀደምት ፡ እንደራሴውና ፡ ሺሚው ፡ ሊስማሙ ፡ ይችላሉ ። ይህም ፡ ማለት ፡ እንደራሴው ፡ የከሠረ ፡ መሆኑ ፡ በፍርድ ፡ ቤቱንም ፡ የእንደራሴነቱን ፡ ሥልጣን ፡ እንደያዘ ፡ ለሺሚው ፡ መሥራቱን ፡ እንዲቀጥል ፡ ሁለቱ ፡ ሊስማሙ ፡ ይችላሉ ። እነዚህ ፡ ስለ ፡ ውሉ ፡ መቅረት ፡ የተጠቀሱት ፡ መሠረተ ፡ ሐሳቦች ፡ ስለ ፡ እንደራሴነት ፡ ውል ፡ በሚናገረው ፡ በፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ፪ሺ፻፹፬ ፡ እና ፡ ፪ሺ፻፹፪ ፡ ውስጥም ፡ ይገኛሉ ።

ቍ ፡ ፪ሺ፻፹፫ ። ሥልጣንን ፡ ስለ ፡ መውሰድ ።

(፩) እንደራሴ ፡ ሺሚው ፡ በማንኛውም ፡ ጊዜ ፡ በእሱ ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ እንዲሠራ ፡ በሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ሰዎች ፡ ፈት ፡ ለእንደራሴው ፡ የሰጠውን ፡ ሥልጣን ፡ ሊቀንስበት ፡ ወይም ፡ ጨርሶ ፡ ሊያስቀርበት ፡ ይችላል ።

9. የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍ. ፻፶፬ን ፡ ተመልከት ።
10. የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍ፡፲፭፡፳፯ን ፡ ፻፺፪—፺፮ ፡ ተመልከት ።
11. የግድ ፡ ሕግ ፡ መጽሐፍ ፡ ፩ ፡ ቍ. ፳ን ፡ ተመልከት ።
12. የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍ. ፪ሺ፻፹፪(፪)ን ፡ ተመልከት ።

(፮) ሥህገ ፡ ማህተም ፡ ገንዘብ ፡ ዘውሎ ፡ ወገን ፡ የሚገን ፡ ግንኙነት ፡ ጽሑፍ ፡ ፈራሽ ፡ ነው ።

ሺሚው ፡ ለእንደራሴው ፡ የሰጠውን ፡ ማንኛቸውንም ፡ ዐይነት ፡ ሥልጣን ፡ የመውሰድ ፡ ወይም ፡ የማስቀረት ፡ መብት ፡ እንደ ፡ አለው ፡ ይህ ፡ ቅጥር ፡ ይገልጻል ። በዚህ ፡ መብት ፡ ሺሚው ፡ ሊዋዋልበት ፡ እንኳ ፡ አይችልም ። ሆኖም ፡ ሺሚው ፡ ሥልጣኑን ፡ በመውሰድ ፡ ውሉን ፡ አፍርሶአል ፡ ብሎ ፡ እንደራሴው ፡ ሊከሰውና ፡ ኪሳራ ፡ ሊጠይቀው ፡ ይችላል ። ነገር ፡ ግን ፡ ሺሚው ፡ ሥልጣኑን ፡ ከእንደራሴው ፡ ላይ ፡ ከወሰደ ፡ ወይም ፡ ከቀነሰ ፤ ከዚያ ፡ በኋላ ፡ በምንም ፡ ዐይነት ፡ አካላት ፡ እንደራሴው ፡ ከሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ጋር ፡ በሚያደርገው ፡ ውል ፡ ሺሚው ፡ እንዲጠየቅ ፡ ሊያደርገው ፡ አይችልም ።

ቍ ፡ ፪ሺ፻፹፬ ፡ እንደራሴነት ፡ ስለ ፡ መመለስ ።

(፩) ሥልጣኑን ፡ የሚያረጋግጥ ፡ ጽሑፍ ፡ የተሰጠው ፡ እንደራሴ ፡ በተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ የሚሠራበት ፡ ጊዜ ፡ ሲፈጸም ፤ ይህን ፡ የተሰጠውን ፡ የሥልጣን ፡ ጽሑፍ ፡ ለሺሚው ፡ መመለስ ፡ አለበት ።

(፪) እንደራሴው ፡ ሒሳቡ ፡ ሳይጣራና ፡ የሚገባኝን ፡ ሺሚው ፡ ሳይሰጠኝ ፡ የተሰጠኝን ፡ ሥልጣን ፡ ይዤ ፡ እቆያለሁ ፡ ለማለት ፡ አይፈቀድለትም ።

ቍ ፡ ፪ሺ፻፹፬ ፡ እንደራሴው ፡ ሥልጣኑን ፡ የሚያሳየውን ፡ ማንኛቸውንም ፡ ዐይነት ፡ ጽሑፍ ፡ የሥልጣኑ ፡ ጊዜ ፡ እንደ ፡ ተፈጸመ ፡ ለሺሚው ፡ እንዲመልስ ፡ ያዘዋል ። በሱና ፡ በሺሚው ፡ መካከል ፡ ያለው ፡ ሒሳብ ፡ እንኳ ፡ እስኪጣራ ፡ መቆየት ፡ የለበትም ። ሆኖም ፤ ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ ስምምነት ፡ እንደ ፡ ነበረው ፡ ለማስረጃ ፡ ያህል ፡ ግልባጫን ፡ ማስቀረት ፡ ይችላል ። ይህ ፡ የሆነበት ፡ ምክንያት ፡ የሥልጣኑን ፡ ጽሑፍ ፡ ያልመለሰ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ በቀ፡ ፪ሺ፻፹፩ና ፡ ፪ሺ፻፺፭ ፡ መሠረት ፡ ከሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ጋር ፡ በሚያደርገው ፡ ሥራ ፡ ሺሚው ፡ እንዲጠየቅ ፡ ስለሚያደርገው ፡ ነው ። ሺሚው ፡ ለራሱ ፡ መከላከያ ፡ ሲል ፡ የፈረመበትን ፡ የሥልጣን ፡ ጽሑፍ ፡ አስገድዶ ፡ ማስመለስ ፡ አለበት ። እንደራሴው ፡ የሥልጣን ፡ ጽሑፍን ፡ ለሺሚው ፡ አልመልስም ፡ ቢል ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ሊጠይቀው ፡ ይችላል ። ከዚህ ፡ በኋላ ፡ ባይመልስ ፡ ግን ፡ እምቢታው ፡ ፍርድ ፡ ቤትን ፡ መድፈር ፡ ይሆንበታል ።

ቍ ፡ ፪ሺ፻፹፭ ፡ የእንደራሴነቱ ፡ ጽሑፍ ፡ ስለ ፡ መጥፋት ።

እንደራሴው ፡ የሹመቱ ፡ ወረቀት ፡ መጥፋቱን ፡ ያስታወቀ ፡ እንደሆነ ፡ ሺሚው ፡ በእንደራሴው ፡ ኪሳራ ፡ ከፍርድ ፡ ቤቱ ፡ የእንደራሴነቱን ፡ መሰረዝ ፡ የሚገልጽ ፡ ውሳኔ ፡ ለማግኘት ፡ ይችላል ።

ይህ ፡ ቅጥር ፡ እንደራሴው ፡ የእንደራሴነቱ ፡ ጽሑፍ ፡ በጠፋበት ፡ ጊዜ ፡ ወይም ፡ ጠፍቶበኛል ፡ ብሎ ፡ ባመለከተ ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጠረውን ፡ ሁኔታ ፡ ይሸፍናል ። በዚህን ፡ ጊዜ ፡ ሺሚው ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ አመልክቶ ፡ ጽሑፉ ፡ መቅረቱን ፡ (ዋጋ ፡ የሌለው ፡ መሆኑን) ፡ ማስወሰን ፡ አለበት ። ሺሚው ፡ ይህን ፡ ያደረገ ፡ እንደሆነ ፡ ወደ ፡ ፊት ፡ በእንደራሴው ፡ ወይም ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ሊደረግ ፡ ከሚችለው ፡ በጽሑፉ ፡ ያላገባብ ፡ መጠቀምን ፡ ሊከላከል ፡ ይችላል ። በቀ፡ ፪ሺ፻፹፱ና ፡ በቀ፡ ፪ሺ፻፺፭ ፡ የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቅጥሮች ፡ መሠረት ፡ ለሦስተኛ ፡ ወገን ፡ አላፊ ፡ መሆንም ፡ ይቀርሳታል ። እንደራሴው ፡ የእንደራሴነቱ ፡ ሥልጣን ፡ ጽሑፍ ፡

በፍርድ ጤት ፡ በሚያስወስንበት ፡ ጊዜ ፡ የሚወጣውን ፡ ወጪ ፡ የሚከፍለው ፡ እንደራሴው ፡ ነው ። ይህም ፡ ማለት ፡ የፍርድ ፡ ቤቱን ፡ ኪሳራና ፡ የሺሚውን ፡ ጠበቃ ፡ ተመዛዛኝ ፡ ወጪ ፡ እንደራሴው ፡ ይከፍላል ።

ቀ* ፡ ፪ሺ፻፹፮ ፡ ሥልጣንን ፡ ስለማረጋገጥ ።

ከአንድ ፡ እንደራሴ ፡ ጋር ፡ ሕጋዊ ፡ ተግባር ፡ የፈጸመ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ሁልጊዜ ፡ እንደራሴው ፡ ሥልጣኑን ፡ እንዲያረጋግጥለት ፡ ሊያስገድድና ፡ እንደዚሁም ፡ የእንደራሴነቱ ፡ ተግባር ፡ በጽሑፍ ፡ የተደረገ ፡ እንደሆነ ፤ እንደራሴው ፡ ስለዚሁ ፡ ተግባር ፡ በሚገባ ፡ የፈረመበትን ፡ ግልባጭ ፡ እንዲሰጠው ፡ ለማስገደድ ፡ ይችላል ።

ይህ ፡ ቀጥር ፡ ከእንደራሴዎች ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ የሚያደርጉ ፡ ሰዎች ፡ መብት ፡ ለመጠበቅ ፡ የታሰበ ፡ ነው ። እነዚህ ፡ ሰዎች ፡ እንደራሴው ፡ የሥልጣኑን ፡ ማስረጃ ፡ እንዲያሳያቸው ፡ መጠየቅ ፡ ይፈቀድላቸዋል ። (አሳሳይም ፡ ያለ ፡ እንደሆን ፤ ለሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ክፍት ፡ የሆነው ፡ መንገድ ፡ ስምምነቱን ፡ አናደርግም ፡ ማለት ፡ ብቻ ፡ ነው) ። እንደራሴው ፡ ሥልጣኑን ፡ የሚያሳይ ፡ ጽሑፍ ፡ ያለው ፡ እንደሆን ፡ የዚህን ፡ ጽሑፍ ፡ ግልባጭ ፡ ፈርሞ ፡ ለሦስተኛው ፡ ወገን ፡ እንዲሰጥ ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ሊጠይቅ ፡ ይችላል ። በፈረንሳይ ፡ ቋንቋ ፡ የተጻፈው ፡ የፍትሐ ፡ ብሔሩ ፡ ሕግ ፡ የሚለው ፡ ይህን ፡ ነው ።

በእንግሊዝኛውም ፡ “ፕሮዲውስ” ፡ (ማሳየት) ፡ ሲል ፡ ይህን ፡ ማለቱ ፡ ነው ። እንደራሴው ፡ የሥልጣኑን ፡ ጽሑፍ ፡ ግልባጭ ፡ ያላቀረበ ፡ እንደሆነ ፡ ሥልጣኑ ፡ በሕግ ፡ በእንደራሴው ፡ ወይም ፡ በፍርድ ፡ ቤት ፡ ትእዛዝ ፡ ካልቀረ ፡ በስተቀር ፤ የእንደራሴነቱ ፡ ሥልጣን ፡ በጽሑፍ ፡ ውስጥ ፡ እንደ ፡ ተጻፈው ፡ ነው ። ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ በቀ* ፡ ፪ሺ፻፹፮ ፡ የተሰጠውን ፡ ዕድል ፡ ሳይጠቀምበት ፡ ቀርቶ ፡ የእንደራሴነቱን ፡ ጽሑፍ ፡ ለመመልከት ፡ ባይጠይቅ ፡ በቀ* ፡ ፪ሺ፻፺፭ ፡ መሠረት ፡ በሺሚው ፡ ተቃራኒ-አለሁ ፡ ብሎ ፡ ለማስረዳት ፡ አስቸጋሪ ፡ ይሆንበታል ። ስለዚህ ፡ ጥንቁቅ ፡ የሆኑ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ እንደራሴው ፡ ሥልጣን ፡ ሳይኖረው ፡ ሊሠራ ፡ መቻሉን ፡ በመገንዘብ ፡ እራሳቸውን ፡ ለመጠበቅ ፡ ማስረጃ ፡ ሁልጊዜ ፡ መጠየቅ ፡ ይገባቸዋል ።

ቀ* ፡ ፪ሺ፻፹፮ ፡ ተቃዋሚ ፡ ጥቅሞች ።

- (፩) እንደራሴው ፡ በፈጸመው ፡ ውል ፡ ምክንያት ፡ የሺሚውና ፡ የእንደራሴው ፡ ጥቅሞች ፡ የሚቃወሙ ፡ የሆኑ ፡ እንደሆነ ፡ ይህን ፡ ውል ፡ የፈረመው ፡ ቩኛ ፡ ወገን ፡ ይህን ፡ ሁኔታ ፡ ያወቀና ፡ ሊያውቀውም ፡ የሚገባ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ በሺሚው ፡ ጥያቄ ፡ መሠረት ፡ ይህ ፡ የተፈጸመው ፡ ውል ፡ ሊፈርስ ፡ ይችላል ።
- (፪) ሺሚው ፡ የዚሁኑ ፡ አካባቢ ፡ ሁኔታ ፡ ካወቀበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ሁለት ፡ ዓመት ፡ ድረስ ፡ ውሉን ፡ ለማፍረስ ፡ አሳቡን ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ።
- (፫) አንደኛው ፡ ወገን ፡ ተዋዋይ ፡ ይህን ፡ ማስታወቂያ ፡ ከተቀበለ ፡ ወዲህ ፡ በሁለት ፡ ወር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ ፡ ውሉን ፡ የመቆጠል ፡ አሳቡን ፡ ያልገለጠ ፡ እንደሆነ ፡ ውሉ ፡ ይፈርሳል ።

(፮) በዚህ ፡ በባይ ፡ በጥገራው ፡ ጥጥር ፡ በደን ፡ በደ ፡ ገሉበ ፡ ጥጥር ፡ የተሰጡ ፡ ውሳኔዎች ፡ ለዚህም ፡ ተፈጻሚነት ፡ አላቸው ።

(፫) ስለ ፡ ኮሚሲዮኔሮች ፡ የተሠሩት ፡ ልዩ ፡ ድንጋጌዎች ፡ የተጠበቁ ፡ ናቸው።
(ቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፰ና ፡ ፪ሺ፪፻፶፪) ።

እንደራሴው ፡ በሺሚው ፡ ስም ፡ ሆኖ ፡ ከራሱ ፡ ጋር ፡ ወይም ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ ውል ፡ በተፈራረመ ፡ ጊዜ ፡ የእንደራሴው ፡ ውል ፡ በቀጥታ ፡ ከሺሚው ፡ ጋር ፡ ተቃዋሚ ፡ ይሆናል ። ቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፰ ፡ እንደዚህ ፡ ያለው ፡ መቃወም ፡ በተፈጠረ ፡ ጊዜ ፡ ሺሚው ፡ ውሉን ፡ እንዲሰርዝ ፡ ይፈቀድለታል ። ይህ ፡ ዐይነቱ ፡ አድራጎት ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፤ ሌላ ፡ ተጨማሪ ፡ ሺሚ ፡ በሚሆንበትና ፡ እንደራሴው ፡ ለሁለት ፡ ወገን ፡ መሥራቱን ፡ በማያውቅበት ፤ ሊያውቅ ፡ የሚችልበትም ፡ ምክንያት ፡ በሌለ ፡ ጊዜ ፤ ተፈጻሚ ፡ ይሆናል ። በቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፰ ፡ እንደተመለከተው ፡ ሺሚው ፡ እንደራሴው ፡ ለሁለት ፡ ወገን ፡ መሥራቱን ፡ ካወቀበት ፡ ጊዜ ፡ ጀምሮ ፡ እስከ ፡ ሁለት ፡ ዓመት ፡ ድረስ ፡ ውሉን ፡ ለመሰረዝ ፡ መፈለጉን ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ፤ እንዲሁም ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ማስታወቂያው ፡ ከተሰጠው ፡ ቀን ፡ አስሥቶ ፡ በሁለት ፡ ወር ፡ ውስጥ ፡ መልስ ፡ መስጠት ፡ አለበት ። ከላይ ፡ እንደተብራራው ፡ የቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፰ ፡ ንዑስ ፡ ቀ ፡ (፪) እና ፡ (፫) ፡ ፪ሺ፪፻፵፰ ፡ እዚህም ፡ ላይ ፡ ተፈጻሚነት ፡ አላቸው ።

ከቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፰ ፡ ቃላት ፡ ውጭ ፡ የሆነ ፡ አንድ ፡ ነገር ፡ ብቻ ፡ አለ ፤ ይኸውም ፡ “ኮሚሲዮን ፡ ሰጭን” ፡ በሚጠቅሰበት ፡ ጊዜ ፡ ነው ። እንደዚህ ፡ ዐይነቱ ፡ እንደራሴ ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ በራሱ ፡ ስም ፡ ዕቃዎችን ፡ ይሸጣል ።¹⁷ የዕቃዎቹ ፡ ዋጋ ፡ የተወሰነ ፡ በሆነበት ፡ ጊዜ ፡ ኮምሲዮን ፡ ሰጭው ፡ ሽያጭን ፡ በራሱ ፡ ስም ፡ ሊያካሄድውና ፡ ሺሚው ፡ ካልከለከለ ፡ በቀር ፡ ሺሚውን ፡ በሽያጭ ፡ እንዲጸና ፡ ሊያደርገው ፡ ይችላል ።¹⁸

ቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፱ ፡ ፍጹም ፡ ስለሆነ ፡ እንደራሴነት ፡ ።

(፩) እንደራሴው ፡ ከወኪልነቱ ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ፡ ሳያልፍ ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ የመዋዋል ፡ ተግባሮች ፡ የፈጸመ ፡ እንደሆነ ፤ እነዚህ ፡ በርሱ ፡ የተፈጸሙት ፡ ተግባሮች ፡ በቀጥታ ፡ በሺሚው ፡ እንደተፈጸሙ ፡ ሆነው ፡ ይቆጠራሉ ።

(፪) ነገር ፡ ግን ፡ ውሉ ፡ በተደረገበት ፡ ጊዜ ፡ በእንደራሴው ፡ ፈቃድ ፡ ላይ ፡ የተፈጸሙትን ፡ ጉድለቶች ፡ ሺሚው ፡ ለራሱ ፡ ጥቅም ፡ ጠቅሶ ፡ ሊከርባቸው ፡ ይችላል ።

(፫) ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ የውል ፡ ስምምነት ፡ ያደረገ ፡ ሰው ፡ እንደራሴው ፡ ባደረሰበት ፡ የማሳሳት ፡ ጉዳት ፡ ሺሚውን ፡ ሊከራከረው ፡ ይችላል ።

ይህ ፡ ቀጥር ፡ የእንደራሴነት ፡ ሕግ ፡ የመሠረት ፡ ድንጋጌ ፡ ነው ። አንደኛ ፡ እንደራሴው ፡ የተሰጠውን ፡ ሥልጣን ፡ ሳያልፍ ፡ ሁለተኛ ፡ በሺሚው ፡ ስም ፤ መሥራት ፡ እንዳለበት ፡ ይገልጻል ። (ቀ ፡ ፪ሺ፪፻፶፮ ፡ የሺሚው ፡ ስም ፡ መታወቅ ፡ እንዳለበት ፡ በጥሩ ፡ ይገልጻል ። እንደራሴው ፡ ለሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ስም ፡ ሳይጠራ ፡ ስለሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ ፡ ነው ፡ የምሠራው ፡ ቢል ፡ በቂ ፡ አይሆንም) ። ከላይ ፡ በተጠ

17. የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀ ፡ ፪ሺ፪፻፵፱ን ፡ ተመልከት ።
18. የፍትሕ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀጥሮችን ፡ ፪ሺ፪፻፵፰—፶፪ ፡ ተመልከት ።

ወጤት፡ በቀጥታ፡ በሺሚውና፡ በሦስተኛው፡ ወገን፡ እንደተፈጸመ፡ ይቆጠራል ።
 እንደራሴውም፡ ከውሉ፡ ውጭ፡ ይሆናል ፤ ለሦስተኛውም፡ ወገን፡ አላፊ፡ አይሆንም ፤
 ሦስተኛውም፡ ወገን፡ ለሱ፡ አላፊ፡ አይሆንም ። በዚህ፡ ፈንታ፡ ሦስተኛው፡
 ወገን፡ ለሺሚው፡ ምናልባት፡ ጨርሶ፡ አይቶት፡ ለማያውቀው፡ አላፊ፡ ይሆናል ።
 በዚህ፡ አኳኋን፡ አንድ፡ ሰው፡ ባንድ፡ ጊዜ፡ ብዙ፡ ማይል፡ ርቀው፡ ከሚገኙ፡
 ከብዙ፡ ሰዎች፡ ጋር፡ ውል፡ ለማድረግ፡ (ንግድ፡ ለማካሄድ)፡ ይችላል ። ያለእንደ
 ራሴ፡ በሕግ፡ የሰው፡ መብት፡ ያላቸው፡ እንደ፡ አክሲዮን፡ ማኅበር፡ ያሉትን፡
 የንግድ፡ ማኅበሮች፡ ሥራቸውን፡ ማካሄድ፡ ባልቻሉ፡ ነበር ።

ዳግም፡ እንደራሴው፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ጋር፡ ውል፡ በሚያደርግበት፡
 ጊዜ፡ ፈቃዱን፡ ያልሰጠ፡ እንደሆነ፡ ሺሚው፡ ውሉን፡ እንዲሰርዝ፡ የፍትሕ፡
 ብሔር፡ ሕግ፡ ቊ፡ ፪፻፹፱፡ ያስችለዋል ። ይህም፡ ከእንደራሴነት፡ ሕግ፡ ዋና፡
 መሠረተ፡ ሐሳቦች፡ ጋር፡ የተስማማ፡ ነው ። ምንም፡ እንኳ፡ ሺሚው፡ ውሉን፡
 እንደ፡ ተዋዋለ፡ ቢቆጠር፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ጋር፡ ግንኙነቱን፡ የሚያደርገው፡
 እንደራሴው፡ ነው ። ፈቃድ፡ ለማንኛቸውም፡ ዋጋ፡ ላለው፡ ውል፡ አስፈላጊ፡
 የሆነ፡ ነገር፡ ስለሆነ፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ጋር፡ በሚያደርገው፡ ስምምነት፡
 እንደራሴው፡ ፈቃዱን፡ ያልሰጠ፡ እንደሆነ፡ (ለምሳሌ፡ ውሉን፡ የተዋዋለው፡
 በኃይል፡ ተገዶ፡ ከሆነ) ፤ በሺሚውና፡ በሦስተኛው፡ ወገን፡ መካከል፡ ምንም፡
 ውል፡ አይኖርም ። ይኸም፡ የሆነበት፡ እንደራሴው፡ ስለ፡ ሺሚው፡ ብሎ፡ ከሦስተኛው፡
 ወገን፡ ጋር፡ የመገናኘትን፡ ዓላማ፡ እግቡ፡ ስለአደረሰ፡ ነው ። ሆኖም፡
 እንደራሴው፡ ፈቃዱን፡ ለመስጠት፡ በሕግ፡ ችሎታ፡ ያለው፡ ሆኖ፡ መገኘት፡
 እንደሚያስፈልገው፡ መገንዘብ፡ ያሻል ። አስፈላጊው፡ ነገር፡ ስምምነቱን፡ ሊረዳ፡
 መቻሉ፡ ብቻ፡ ነው ። ከዚያ፡ በኋላ፡ ፈቃዱን፡ መስጠት፡ አያውቀውም ። አካለ፡
 መጠን፡ ያልደረሰ፡ ልጅ፡ እንደራሴ፡ ሆኖ፡ ሺሚውን፡ በሠራው፡ ሥራ፡ እንዲጸና፡
 ሊያደርግ፡ እንደሚችል፡ ከዚህ፡ መረዳት፡ ነው ።

በመጨረሻም፡ እንደራሴው፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ጋር፡ ስምምነት፡ በሚደርግበት፡
 ጊዜ፡ ተንኩል፡ ቢሠራ፡ ቊ፡ ፪፻፹፱፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ ይህን፡ ተንኩል፡
 ሺሚው፡ እንደሠራው፡ ቆጥሮ፡ ውሉን፡ ለመሰረዝ፡ ያስችለዋል ። ይህም፡
 ከእንደራሴነት፡ ሕግ፡ መሠረተ፡ ሐሳቦች፡ ጋር፡ ስምምነት ። ይህ፡ በሦስተኛው፡
 ወገንና፡ በሺሚው፡ መካከል፡ የሚፈጠረው፡ የውል፡ ግንኙነት፡ በእንደራሴው፡
 አማካኝነት፡ ሁለቱ፡ በሚሠሩት፡ ሥራ፡ ላይ፡ የተመረኩዘ፡ ነው ። እንደራሴው፡
 በሦስተኛው፡ ወገን፡ ላይ፡ የተንኩል፡ ሥራ፡ የሠራ፡ እንደሆነ፡ ግንኙነታቸው፡
 የተበላሸ፡ ነው ። ሦስተኛው፡ ወገንም፡ ይህን፡ ተንኩል፡ ሺሚውን፡ ለመቃወሚያ፡
 ሊጠቀምበት፡ ይችላል ።

ቊ፡ ፪፻፺፯ ። የሥልጣን፡ ወሰን፡ ስለማለፍ፡ ወይም፡ ቀሪ፡ ስለሆነ፡ ሥልጣን ።

- (፩) እንደራሴው፡ የሥልጣኑን፡ ወሰን፡ በመተላለፍ፡ በሌላ፡ ሰው፡ ስም፡ የሠራ፡
 እንደሆነ ፤ በስሙ፡ የተሠራለት፡ ሰው፡ ራሱ፡ እንደፈቀደ፡ እንደራሴው፡
 የፈጸመውን፡ ተግባር፡ ለማጽደቅ፡ ወይም፡ ለማፍረስ፡ ይችላል ።
- (፪) እንዲሁም፡ እንደራሴው፡ ቀሪ፡ በሆነው፡ ሥልጣን፡ መሠረት፡ በሌላ፡
 ሰው፡ ስም፡ በሠራ፡ ጊዜ፡ በስሙ፡ የተሠራለት፡ ሰው፡ እንደ፡ ፈቀደ፡
 በስሙ፡ የተሠራውን፡ ሥራ፡ ለማጽደቅ፡ ወይም፡ ለመሻር፡ ይችላል ።

ከተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ ውጭ ፡ ሠርቶ ፡ ሌላውን ፡ ሰው ፡ (ሻሚውን) ፡ በሥራው ፡ እንዲጸና ፡ ሊያደርገው ፡ የሚሞክርበትን ፡ ሁኔታ ፡ ያቅፋል ። በእንደዚህ ፡ ያለው ፡ ሁኔታ ፡ ሻሚው ፡ እራሱ ፡ ፈቃዱን ፡ ካልገለጸ ፡ በስተቀር ፡ ለሦስተኛው ፡ ወገን ፡ አላፈ ፡ አይሆንም ፤ እጽድቁዋለሁ ፡ ወይም ፡ አላጸደኩትም ፡ ሊል ፡ ይችላል ። ሳያጸድቀው ፡ ቢቀር ፡ ውሉ ፡ እንዲጸናበት ፡ አይደረግም ። ካጸደቀውና ፡ እንደራሴውም ፡ ተግባሩን ፡ የፈጸመው ፡ በሻሚው ፡ ስም ፡ ካስመሰለ ፡ ሻሚው ፡ ሦስተኛውም ፡ ወገን ፡ በውሉ ፡ ይጸናሉ ። እንደራሴው ፡ ለአንድ ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታ ፡ ሥልጣን ፡ ተሰጥቶት ፡ የዚህን ፡ ሥልጣን ፡ ወሰን ፡ ሲያልፍም ፡ ሆነ ፡ ወይም ፡ ጨርሶ ፡ ሥልጣን ፡ ሳይሰጠው ፡ ወይም ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ ሥልጣን ፡ ተሰጥቶት ፡ በአንድ ፡ ዐይነት ፡ ምክንያት ፡ ይህ ፡ ሥልጣን ፡ ቢቀርም ፡ ወይም ፡ የተወሰነበት ፡ ጊዜ ፡ ቢያልፍም ፡ እንደራሴው ፡ የሠራውን ፡ ተግባር ፡ የሚመለከተው ፡ ይኸው ፡ ቍ ፡ ፪ሺ፻፺ ፡ ነው ። ይህ ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ሻሚው ፡ በተሠራው ፡ ተግባር ፡ እንዲጸና ፡ አይገደድም ፤ ነገር ፡ ግን ፡ በቍ ፡ ፪ሺ፻፺፭ ፡ መሠረት ፡ ኪሳራ ፡ ይጠየቅ ፡ ይሆናል ፤ የግዴታውም ፡ ወሰን ፡ ይህ ፡ ብቻ ፡ ነው ።

የፍትሐ ፡ ብሔሩ ፡ ሕግ ፡ ለማጽደቅ ፡ ወይም ፡ ለመሻር ፡ ምን ፡ ዐይነት ፡ ሥራዎች ፡ እንደሚያስፈልጉ ፡ አይገልጽም ። ሆኖም ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ በልማድ ፡ ይህንን ፡ ጉዳይ ፡ እንደጊዜው ፡ ሁኔታ ፡ ተለዋዋጭ ፡ አድርገው ፡ ተመልክተውታል ። ማጽደቅ ፡ ወይም ፡ መሻሩ ፡ በጽሑፍ ፡ የተገለጸ ፡ ሲሆን ፡ ጽሑፉ ፡ ራሱ ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ነው ። እንዲሁም ፡ በቃል ፡ ለሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ወይም ፡ ለሕዝብ ፡ በጠቅላላ ፡ የተገለጸ ፡ ከሆነና ፡ በቃል ፡ ለመገለጹም ፡ በቂ ፡ ማስረጃ ፡ ካለ ፡ ለውሉ ፡ መጽደቅ ፡ ወይም ፡ መሻር ፡ በቂ ፡ አስረጅ ፡ ይሆናል ። አብዛኛውን ፡ ጊዜ ፡ በሻሚው ፡ የተፈጸመ ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ አድራጎት ፡ በቂ ፡ ሆኖ ፡ ይወሰናል ። ለምሳሌ ፡ እንደራሴው ፡ ካደረገው ፡ ስምምነት ፡ የተገኘውን ፡ ጥቅም ፡ ሻሚው ፡ ከተቀበለ ፤ ወይም ፡ እንደራሴው ፡ በገባው ፡ ውል ፡ መሠረት ፡ አስፈላጊውን ፡ ነገር ፡ ከሠራ ፤ እንዳጸደቀው ፡ ተቆጥሮ ፡ ውሉ ፡ ይጸናበታል ። አንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ እንደራሴው ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ሥልጣን ፡ ባይኖረው ፤ ያደረገው ፡ ውል ፡ በግልጽ ፡ ለሻሚው ፡ ጥቅም ፡ የተሠራ ፡ ሆኖ ፡ ሲገኝ ፡ ሻሚው ፡ ውሉን ፡ እንዲያጸድቅ ፡ ሕግ ፡ ያስገድደዋል ።¹⁹

ቍ ፡ ፪ሺ፻፺፭ ፡ ለሻሚ ፡ ስለ ፡ ተሰጠው ፡ ምርጫ ።

- (፩) ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ የተዋዋሉ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ ሻሚው ፡ በስሙ ፡ የተሠራለትን ፡ ሥራ ፡ ለማጽደቅ ፡ ወይም ፡ ለማፍረስ ፡ የቆረጠውን ፡ ውሳኔ ፡ በፍጥነት ፡ እንዲያስታውቃቸው ፡ ለማስገደድ ፡ ይችላሉ ።
- (፪) ሻሚው ፡ የመቀበሉን ፡ ውሳኔ ፡ በፍጥነት ፡ ሳያስታውቃቸው ፡ የቀረ ፡ እንደሆነ ፤ እንደራሴው ፡ የሠራውን ፡ ሥራ ፡ እንዳልተቀበለው ፡ ይቆጠጠራል ።

ይህ ፡ ቍጥር ፡ ሥልጣን ፡ ከሌለው ፡ እንደራሴ ፡ ጋር ፡ ስምምነት ፡ ያደረገትን ፡ ሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ መብት ፡ ይጠብቃል ። እንደዚህ ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታ ፡ ሲፈጠር ፡ በቍ ፡ ፪ሺ፻፺ ፡ መሠረት ፡ ሻሚው ፡ ውሉን ፡ የማጽደቅ ፡ ወይም ፡ የመሻር ፡ ምርጫ ፡ አለው ። ሻሚው ፡ ውሉን ፡ የሚያጸና ፡ ወይም ፡ የሚሸር ፡ መሆኑን ፡ ለማረጋገጥ ፡

19. የፍትሐ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቍጥሮችን ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡ እና ፡ ፪ሺ፻፺፱ን ፡ ተመልከት ።

ሺሚው፡ ውሉን፡ ወዲያውኑ፡ ካላጸደቀው፡ እንደሻረው፡ ይቆጠራል ። ውሉም፡ በእሱም፡ ሆነ፡ በሦስተኛው፡ ወገን፡ ላይ፡ አይጸናባቸውም ። “ወዲያውኑ”፡ ሲባል፡ ምን፡ ያህል፡ ጊዜ፡ መውሰድ፡ እንዳለበት፡ የሚወሰነው፡ በጉዳዩ፡ ሁኔታና፡ ዐይነት፡ መሠረት፡ ነው ። ሆኖም፡ ሺሚው፡ ውሳኔውን፡ ለሦስተኛው፡ ወገን፡ በተቻለ፡ መጠን፡ በፍጥነት፡ ለማስታወቅ፡ ተገቢውን፡ ሙከራ፡ ማድረግ፡ አለበት ። እንደ፡ ደንቡ፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ መልክቱን፡ ወደሱ፡ ሲልክ፡ በተጠቀመበት፡ የመገናኛ፡ ዘዴ፡ ወይም፡ ከዚያ፡ በሚፈጥን፡ ነገር፡ መጠቀም፡ ይገባዋል ።

ቍ፡ ፪ሺ፻፺፩፡ የሦስተኛውን፡ ወገን፡ መብት፡ ሊጠብቅ፡ የሚችለው፡ እንደራሴው፡ የሥልጣኑን፡ ወሰን፡ እንዳለፈ፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ ያወቀ፡ ወይም፡ የጠረጠረ፡ እንደሆነ፡ ብቻ፡ ነው ። አለበለዚያ፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ ሺሚው፡ ምርጫውን፡ እንዲያረጋግጥ፡ ሊጠይቀው፡ አይችልም ። እንደዚህ፡ ዐይነቱ፡ ሁኔታ፡ በተፈጠረ፡ ጊዜ፡ ሺሚው፡ ውሉን፡ ማጽደቁን፡ ወይም፡ መሻሩን፡ በምን፡ ያህል፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ ማስታወቅ፡ እንደሚገባው፡ የፍትሐ፡ ብሔሩ፡ ሕግ፡ አይገልጽም ። እንደ፡ ጉዳዩ፡ ሁኔታ፡ ሺሚው፡ ውሳኔውን፡ ሳይገልጽ፡ ለብዙ፡ ጊዜ፡ ሊቆይ፡ ይችላል ። ሺሚው፡ አንድ፡ ጊዜ፡ ውሉን፡ ለማጽደቅ፡ ወይም፡ ለመሻር፡ ከወሰነ፡ በኋላ፡ ግን፡ ሐሳቡን፡ መለወጥ፡ አይችልም ።

ቍ፡ ፪ሺ፻፺፪ ። የመቀበሉ፡ ውጤት ።

ሺሚው፡ እንደራሴው፡ የፈጸመውን፡ ተግባር፡ ያጸደቀ፡ እንደሆነ፤ እንደራሴው፡ የፈጸመውን፡ ተግባር፡ ከውክልናው፡ ሥልጣን፡ ሳያልፍ፡ እንደ፡ ፈጸመው፡ ይቆጠራል ።

ሺሚው፡ የእንደራሴውን፡ ሥራ፡ ያጸደቀ፡ እንደሆነ፤ እንደራሴው፡ የሥልጣኑን፡ ወሰን፡ ሳያልፍ፡ እንደሠራ፡ ይቆጠራል ። ይህም፡ ማለት፡ ሺሚውና፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ ውል፡ ያደረጉት፡ ሺሚው፡ ውሉን፡ ባጸደቀበት፡ ጊዜ፡ ሳይሆን፡ እንደራሴው፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ጋር፡ በተዋዋለበት፡ ጊዜ፡ እንደሆነ፡ ይቆጠራል ። ማለት፡ ነው ። (ውሉ “ወደ፡ ኋላ፡ ተመልሶ” ይሠራል፡ ይባላል ።) ስለዚህ፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ እንደራሴው፡ ከሥልጣኑ፡ በላይ፡ ውሉን፡ በፈጸመበትና፡ ሺሚው፡ ባጸደቀበት፡ መሐከል፡ ባለው፡ ጊዜ፡ ውስጥ፡ ውሉን፡ ለማፍረስ፡ በመሞከር፡ ሺሚውን፡ ውሉን፡ የማጽደቅ፡ ሥልጣን፡ ሊሰርዝበት፡ አይችልም ። እንደራሴው፡ ሺሚው፡ ሥልጣን፡ ሳይሰጠው፡ የምግብ፡ ሸቀጥ፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ቢገዛና፡ የምግብ፡ ዋጋ፡ ቢጨመር፤ ሺሚው፡ ውሉን፡ አጽድቆ፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ በውሉ፡ እንዲጸና፡ ሊያደርገው፡ ይችላል ። የምግብ፡ ዋጋ፡ ዝቅ፡ ካለ፡ ደግሞ፡ ውሉን፡ ላይቀበለው፡ ይችላል ። ሦስተኛው፡ ወገን፡ ያለው፡ መከላከያ፡ እንደራሴው፡ ሥልጣን፡ እንደሌለው፡ እንዳወቀ፡ ወዲያውኑ፡ ሺሚው፡ ውሉን፡ መሻሩን፡ ወይም፡ ማጽደቁን፡ በፍጥነት፡ እንዲያስታውቅ፡ ማስገደድ፡ ብቻ፡ ነው ።

ቍ፡ ፪ሺ፻፺፫፡ ያለመቀበል፡ የሚያስከትለው፡ ውጤት ።

(፩) እንደራሴው፡ የሠራውን፡ ሥራ፡ ሺሚው፡ ባልተቀበለው፡ ጊዜ፡ በዚህ፡ ሕግ፡ ስለውሎች፡ በጠቅላላው፡ በሚለው፡ አንቀጽ፡ በተመለከተው፡ መሠረት፡ ስለውሎች፡ መሰረዝና፡ መፍረስ፡ የተነገሩት፡ ድንጋጌዎች፡ ተፈጻሚዎች፡ ይሆናሉ ። (ከቍ፡ ፲፰፻፳፮፡ እስከ፡ ፲፰፻፺፩) ።

18/ በበሉሉው ስራ ላይ ለሚገኘው ገንዘብ ስምዖን ማህተም
 ወገን፡ የእንደራሴነትን ፡ ሥልጣን ፡ መኖሩን ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ በማመኑ ፡
 ስለደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ ከዚህ ፡ ቀጥሎ ፡ ባሉት ፡ ቁጥሮች ፡ ድንጋጌ ፡
 መሠረት ፡ ካሣ ፡ እንዲከፈለው ፡ መጠየቅ ፡ ይችላል ።

ይህ ፡ ቁጥር ፡ ሺሚው ፡ ውሉን ፡ ለማፍረስ ፡ በወሰነበት ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጽ
 መውጫ ፡ ይገልጻል ፡ በቀኑ ፡ ፲፰፻፳፰-፲፰ ፡ መሠረት ፡ አንድ ፡ ውል ፡ ሕጋዊ ፡
 በሆነ ፡ መንገድ ፡ የፈረሰ ፡ እንደሆነ ፡ ማነኛውም ፡ ወገን ፡ በውሉ ፡ እንዲጸና ፡
 አይገደድም ። ሆኖም ፡ ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ በተቻለ ፡ መጠን ፡ ውለታ ፡ ከመደ
 ረገጥ ፡ በፊት ፡ ወደ ፡ ነበሩበት ፡ ሁኔታ ፡ መመለስ ፡ እንደአለባቸው ፡ ተደንግገዋል ።
 ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ውሉን ፡ በከፊል ፡ በሥራ ፡ ላይ ፡ አውሎት ፡ እንደሆነ ፡ ወ
 ይም ፡ ለመጀመሪያው ፡ ወገን ፡ ለሺሚው ፡ የሚጠቅም ፡ አንድ ፡ መሻሻልን ፡ አድ
 ርህ ፡ እንደሆነ ፡ የመጀመሪያው ፡ ወገን ፡ ላገኘው ፡ ጥቅም ፡ መክፈል ፡ ይሁሉን ፡
 እሱም ፡ በከፊል ፡ መፈጸም ፡ ይገባዋል ። ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ በውሉ ፡ መሠረት ፡
 በጣም ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ሥራ ፡ ከመሥራቱ ፡ የተነሣ ፡ ቀድሞ ፡ ወደ ፡ ነበረበት ፡ ሁኔታ ፡
 ለመመለስ ፡ የማይቻል ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ ውሉ ፡ አይፈርስም ፡ እዚህ ፡ ላይ ፡
 ቀኑ ፡ ፲፰፻፲፬ ፡ የመጀመሪያው ፡ ወገን ፡ ውሉን ፡ ለመሰረዝ ፡ ወይም ፡ ለማጽናት ፡
 ያደረገውን ፡ ውሳኔ ፡ “በአጭር ፡ ጊዜ ፡ ውስጥ” ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ፡ ሲል ፡
 ቀኑ ፡ ፪፯፻፶፮ ፡ ደግሞ ፡ “በፍጥነት” ፡ ማስታወቅ ፡ አለበት ፡ የሚል ፡ መሆኑን ፡
 ማስታወስ ፡ ጠቃሚ ፡ ነው ።

ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ የፈረሰውን ፡ ውል ፡ በከፊል ፡ በመፈጸሙ ፡ ወይም ፡ ባደ
 ረገው ፡ ዝግጁት ፡ ሺሚው ፡ ምንም ፡ ጥቅም ፡ ያላገኘ ፡ ከሆነ ፡ አላፈነት ፡ አይኖር
 በትም ። ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ለዝግጁቱ ፡ ባወጣው ፡ ወጪ ፡ ወይም ፡ ይህ ፡ ውል ፡
 ተፈጽሞአል ፡ በማለት ፡ ሌላ ፡ ውል ፡ ሳይዋዋል ፡ በመቅረት ፡ ጉዳት ፡ ይደርስበት ፡
 ይሆናል ። በቅን ፡ ልቦና ፡ እንደራሴው ፡ ሥልጣን ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ አምኖ ፡ እንደ
 ሆነ ፡ በውሉ ፡ መሻር ፡ ምክንያት ፡ ለደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ በቀኑ ፡ ፪፯፻፺፬ ፡ ፪፯፻፺፮ ፡
 እና ፡ ፪፯፻፺፩ ፡ (ወደፊት ፡ በሚገለጹት) ፡ መሠረት ፡ እንደራሴውን ፡ አላፈ ፡ አርጎ ፡
 መያዝ ፡ ይችላል ።

ቀኑ ፡ ፪፯፻፺፬ ፡ ስለሚደርሱት ፡ አላፈነቶች ።

- (፩) ስለ ፡ ደረሰው ፡ ጉዳት ፡ ኪሳራ ፡ እንዲከፍል ፡ መጠየቅ ፡ የሚገባው ፡
 እንደራሴው ፡ ነው ።
- (፪) ስለ ፡ ሆነም ፡ የእንደራሴነቱን ፡ ሥልጣን ፡ የሚያስቀረውን ፡ ምክንያት ፡
 ባለማወቅ ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ ሠርቶ ፡ እንደሆነ ፡ በአላፈነት ፡ አይጠየቅም ።
- (፫) እንደዚህም ፡ በሆነ ፡ ጊዜ ፡ ስለ ፡ ደረሰው ፡ ጉዳት ፡ ኪሳራ ፡ እንዲከፍል ፡
 የሚጠየቀው ፡ ሺሚው ፡ ነው ።

ሺሚው ፡ በቀኑ ፡ ፪፯፻፶፫ ፡ መሠረት ፡ ውሉን ፡ በሻረ ፡ ጊዜ ፡ እንደራሴው ፡
 ለሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ኪሳራ ፡ ለመክፈል ፡ አላፈ ፡ ነው ። ምክንያቱም ፡ ሦስተ
 ኛው ፡ ወገን ፡ ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ ያደረገው ፡ ውል ፡ ከሺሚው ፡ ጋር ፡ እንደ
 ተዋዋለ ፡ የሚቆጠር ፡ መሆኑን ፡ በመተማመኑ ፡ ኪሳራ ፡ የደረሰበት ፡ ስለሆነ ፡
 ነው ። ሆኖም ፡ እንደራሴው ፡ ይህን ፡ አላፈነት ፡ ወደ ፡ ሺሚው ፡ ሊያስተላልፍ ፡
 የሚችልበት ፡ አንድ ፡ ሁኔታ ፡ አለ ። ይኸውም ፡ እንደራሴው ፡ በቅን ፡ ልቡና ፡ ሥል
 ጣን ፡ አለኝ ፡ ብሎ ፡ በማመን ፡ ተዋውሎ ፡ እንደ ፡ ሆነ ፡ ነው ። ይህም ፡ እምነት ፡

ሥልጣን ፡ አለኝ ፡ ብሎ ፡ ለማመን ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ እንዲኖረው ፡ ያስፈልጋል ።
 የፍትሕ ፡ ብሔሩ ፡ ሕግ ፡ እንደራሴው ፡ አላፈነቱን ፡ ወደ ፡ ሺሚው ፡ ሊያስተላልፍ ፡
 የሚችለው ፡ ከዚህ ፡ በፊት ፡ ሥልጣን ፡ የነበረውና ፡ እሱ ፡ ሳያውቅ ፡ ባንድ ፡ ምክ
 ንያት ፡ ይህ ፡ ሥልጣን ፡ የተቋረጠ ፡ እንደሆነ ፡ ብቻ ፡ ነው ፡ የሚል ፡ ይመስላል ።
 ነገር ፡ ግን ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ ይህን ፡ ሕግ ፡ እንደራሴው ፡ ከተሰጠው ፡ ሥልጣን ፡
 በላይ ፡ በቅን ፡ ልቦና ፡ ሰፊ ፡ ሥልጣን ፡ አለኝ ፡ ብሎ ፡ በማመን ፡ በሠራ ፡ ጊዜም ፡
 ይጠቀሙበት ፡ ይሆናል ። እንደዚህ ፡ ያሉት ፡ ሁኔታዎች ፡ በብዛት ፡ ባያጋጥሙም ፡
 (አብዛኛዎቹ ፡ እንደዚህ ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታዎች ፡ ሲፈጠሩ ፡ በቀ፡ ፪ሺ፪፻ ፡ መሠ
 ረት ፡ በዝምታ ፡ የተሰጠ ፡ ሥልጣን ፡ ይገኝባቸዋል ።)እንዳንድ ፡ ጊዜ ፡ መፈጠራ
 ቸው ፡ አይቀርም ።

ቀ፡ ፪ሺ፪፻፳ ፡ ስለ ፡ ሺሚው ፡ አላፈነት ።

በሌላም ፡ በኩል ፡ በሚደርሰው ፡ ጉዳት ፡ ሁሉ ፡ ሺሚው ፡ ከእንደራሴው ፡
 ጋር ፡ በሙሉ ፡ አላፈ ፡ የሚሆነው ፤

(ሀ) ሺሚው ፡ ለሌላ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ የእንደራሴነቱን ፡ ሥልጣን ፡ አስታ
 ውቆ ፡ ሳለ ፤ የሰጠውን ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ በሙሉ ፡ ወይም ፡
 በከፊሉ ፡ መሰረዙን ፡ ለዚያኛው ፡ ለሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ያላስታወቀ ፡
 እንደሆነ ፤

(ለ) ሺሚው ፡ ለእንደራሴው ፡ የሰጠውን ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ ጽሑፍ ፡
 እንዲመልስለት ፡ እንደራሴውን ፡ ከማስገደድ ፡ ችላ ፡ ያለ ፡ እንደሆነና ፡
 እንዲሁም ፡ ይህ ፡ ሺሚው ፡ የሰጠው ፡ የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ ጽሑፍ ፡
 በፍርድ ፡ ቤት ፡ ውሳኔ ፡ እንዲሰረዝ ፡ ያላደረገ ፡ እንደሆነ ፤

(ሐ) በማንኛቸውም ፡ ሌላ ፡ አኳኋን ፡ ሺሚው ፡ በሚሰጣቸው ፡ መግለጫዎች ፡
 ወይም ፡ በሥራው ፡ ወይም ፡ በአመራሩ ፡ ወይም ፡ ሊያደርግ ፡ የሚገባ
 ውን ፡ ባለማድረጉ ፡ ከእንደራሴው ፡ ጋራ ፡ ስምምነት ፡ የሚያደርጉት ፡
 ሦስተኛ ፡ ወገኖች ፡ እንደራሴው ፡ ይህ ፡ ሥልጣን ፡ ያለው ፡ መስሏቸው ፡
 ስሕተት ፡ ያደረሰባቸው ፡ እንደሆነ ፡ ነው ።

ሺሚው ፡ እንዲሁም ፡ እንደራሴው ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ እንዲሳሳት ፡ ማለት ፡
 እንደራሴው ፡ ሥልጣን ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ እንዲያምን ፡ ካደረጉት ፡ እንደራሴውን ፡
 ለሺሚው ፡ እንዲሠራ ፡ “መስል ፡ ሥልጣን” ፡ ተሰጥቶታል ፡ ይባላል ። እንደዚህ ፡
 ዐይነቱ ፡ ሁኔታ ፡ ሲፈጠር ፡ እንደራሴውና ፡ ሺሚው ፡ ቀ፡ ፪ሺ፪፻፳ ፡ የእንግሊ
 ዝኛው ፡ ትርጉም ፡ እንደሚለው ፡ “ባንድነት” ፡ አላፈ ፡ ይሆናሉ ። “ባንድነት” ፡
 የሚለው ፡ ቃል ፡ በዚህ ፡ ቁጥር ፡ ውስጥ ፡ እንደተመለከተው ፡ እንደራሴው ፡
 ወይም ፡ ሺሚው ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ሁለቱም ፡ ባንድነት ፡ ለደረሰው ፡ ጉዳት ፡
 በሙሉ ፡ አላፈ ፡ በመሆን ፡ ከሳሹ ፡ እንደፈቀደው ፡ በአንድ ፡ ክስ ፡ ወይም ፡ ለብቻ ፡
 ለብቻ ፡ ሊከሰሱ ፡ ይቻላል ፡ ተብሎ ፡ መተርጎም ፡ አለበት ።²⁰

ሺሚው ፡ ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ በአንድነት ፡ አላፈ ፡ የሚሆንባቸው ፡ ሦስት ፡
 ሁኔታዎች ፡ አሉ ። ከነዚህም ፡ ውስጥ ፡ የመጀመሪያው ፡ ሺሚው ፡ ለሦስተኛው ፡
 ወገን ፡ እንደራሴው ፡ ሥልጣን ፡ እንዳለው ፡ ተናግሮ ፤ እንደገና ፡ ለሦስተኛው ፡
 ወገን ፡ ሳይናገር ፡ ይህን ፡ ሥልጣን ፡ ሲሸረው ፡ ወይም ፡ ሲወስነው ፡ ነው ። በእን

20. በዚህ ፡ ጽሑፍ ፡ መጨረሻ ፡ ስለ ፡ ሕግ ፡ ትርጉም ፡ የተሰጠውን ፡ ማስታወሻ ፡ ተመልክት ።

እንደራሴው ፡ ሥልጣን ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ ያምናል ። ስለዚህ ፡ ምንም ፡ እንኳ ፡ ሺሚው ፡ በውሉ ፡ እንዲጸና ፡ ባይገደድ ፤ እሱም ፡ እንደራሴውም ፡ ባሳደሩበት ፡ እምነት ፡ ምክንያት ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ለደረሰበት ፡ ጉዳት ፡ አላፈ ፡ ይሆናል ።

ሺሚው ፡ ለሦስተኛው ፡ ወገን ፡ የእንደራሴውን ፡ ሥልጣን ፡ ያላስታወቀ ፡ እንደሆነ ፤ ከዚህ ፡ አላፈነት ፡ ሊደን ፡ ይችላል ። ነገር ፡ ግን ፡ ሺሚው ፡ ሥልጣን ፡ ለእንደራሴው ፡ መስጠቱን ፡ በመንግሥት ፡ መዝገብ ፡ ያስመዘገበ ፡ እንደሆነ ፤ ወይም ፡ ሥልጣን ፡ መስጠቱን ፡ በይፋ ፡ ያስታወቀ ፡ እንደሆነና ፤ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ይህን ፡ በምንም ፡ ዐይነት ፡ ሁኔታ ፡ አውቆ ፡ እንደሆነ ፤ ይህንን ፡ ሥልጣን ፡ መሻሩን ፡ በይፋ ፡ ባለማስታወቁ ፡ ለሚደርሰው ፡ ጉዳት ፡ አላፈ ፡ ይሆናል ። ሺሚው ፡ የእንደራሴውን ፡ ሥልጣን ፡ መሻሩን ፡ ያስመዘገበ ፡ እንደሆነ ፡ ወይም ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ የእንደራሴውን ፡ መሻር ፡ በማንኛቸውም ፡ ዐይነት ፡ መንገድ ፡ ቢሆን ፡ የሰማ ፡ እንደሆነ ፤ ሺሚው ፡ አላፈ ፡ አይሆንም ።

ሁለተኛው ፡ መንገድ ፡ ደግሞ ፡ ሺሚው ፡ የሻረውን ፡ ወይም ፡ ሥልጣኑን ፡ የቀነሰበትን ፡ እንደራሴ ፡ የተሾመበትን ፡ ወይም ፡ ሥልጣን ፡ የተሰጠበትን ፡ ጽሑፍ ፡ እንዲመልስለት ፡ ሳይጠይቀው ፡ ሲቀር ፡ ወይም ፡ ደግሞ ፡ ለእንደራሴው ፡ የሰጠው ፡ ሥልጣን ፡ በፍርድ ፡ ውሳኔ ፡ እንዲሻር ፡ ወይም ፡ እንዲቀነስ ፡ ለፍርድ ፡ ቤት ፡ ሳያመለክት ፡ ሲቀር ፡ ነው ። በዚህም ፡ ጊዜ ፡ ሺሚው ፡ አላፈ ፡ ይሆናል ።²¹ እንደራሴው ፡ ለሦስተኛው ፡ ወገን ፡ የሥልጣኑን ፡ ጽሑፍ ፡ ቢያሳየውና ፡²² ሦስተኛው ፡ ወገንም ፡ የሥልጣኑን ፡ መቀነስ ፡ የማያውቅ ፡ የሆነ ፡ እንደሆነ ፡ የሥልጣኑን ፡ ጽሑፍ ፡ በመተማመን ፡ ለደረሰበት ፡ ኪሳራ ፡ ሺሚው ፡ አላፈ ፡ ይሆናል ።

በመጨረሻም ፡ ሺሚውም ፡ ሆነ ፡ እንደራሴው ፡ አላፈ ፡ የሚሆኑበት ፡ መንገድ ፡ “በሌላ ፡ በምንም ፡ ዐይነት ፡ አኳኋን” ፡ ሦስተኛውን ፡ ወገን ፡ እንደራሴው ፡ ለሺሚው ፡ ተወክሎ ፡ ለመሥራት ፡ ሥልጣን ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ እንዲያምን ፡ የሚያደርገው ፡ ሥራ ፡ ሺሚው ፡ ሲሠራ ፡ ነው ። ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ እንደራሴው ፡ ሥልጣን ፡ አለው ፡ ብሎ ፡ በርግጥ ፡ ማመን ፡ አለበት ፤ እምነቱም ፡ እንደ ፡ ነገሩ ፡ ሁናቴ ፡ በበቂ ፡ ምክንያት ፡ ላይ ፡ የተመሠረተ ፡ እንዲሆን ፡ ያስፈልጋል ። በተጨማሪም ፡ የእምነቱ ፡ መሠረት ፡ ከሺሚው ፡ ተግባር ፡ የመነጨ ፡ መሆን ፡ አለበት ። ነገር ፡ ግን ፡ እምነቱ ፡ በሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ላይ ፡ እንደራሴው ፡ እንዳደረገ ፡ ማወቅ ፡ አስፈላጊ ፡ አይደለም ። ከሺሚው ፡ በቀጥታ ፡ ሊያውቅ ፡ ይችላል ፤ ሺሚው ፡ ከዚህ ፡ ቀደም ፡ ይህንን ፡ ሥልጣን ፡ ለእንደራሴው ፡ ሰጥቶት ፡ ይሆናል ፤ ወይም ፡ የእንደራሴው ፡ ቦታ ፡ (ደረጃ) ፡ ወይም ፡ ማዕርግ ፡ እንደዚህ ፡ ያለውን ፡ ሥልጣን ፡ ይይዛል ፡ ተብሎ ፡ የሚያስገምት ፡ ይሆናል ፤ ወይም ፡ የእንደራሴው ፡ “መሰል ፡ ሥልጣን” ፡ ከሕዝብ ፡ (ሰው) ፡ ወሬ ፡ የመጣ ፡ ይሆናል ። ያም ፡ ሆነ ፡ ይህ ፡ የሦስተኛው ፡ ወገን ፡ የተሳሳተ ፡ እምነት ፡ መነሻ ፡ ከሺሚው ፡ ጋር ፡ ግንኙነት ፡ ካለው ፡ ለሚደርሰው ፡ ጉዳት ፡ (ኪሳራ) ፡ ሁሉ ፡ ሺሚው ፡ አላፈ ፡ ይሆናል ።

ቀ ፡ ጀቪጃጃ ። ከአላፈነት ፡ ውጭ ፡ ስለ ፡ መሆን ።

(ጀ) ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ የተዋዋለው ፡ ሌላ ፡ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ከመዋዋሉ ፡ በፊት ፡ የእንደራሴነቱን ፡ ሥልጣን ፡ ጽሑፍ ፡ ዐውቆ ፡ የተዋዋለ ፡ ከሆነ ፤

21. የፍትህ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀጥሮችን ፡ ጀቪጃጃ—ጃጃ ፡ እና ፡ ከላይ ፡ የተሰጠውን ፡ ማብራሪያ ፡ ተመልከት ።
22. የፍትህ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀጥ ፡ ጀቪጃጃን ፡ ተመልከት ።

ራውን : እንደራሴ : ማንኛውንም : ኪሳራ : ሊጠይቀው : አይችልም ።

(፪) እንዲሁም : ሦስተኛው : ወገን : የሚዋዋለው : ማንም : ቢሆን : ግድ : የሌለው : ከሆነና : እንደራሴውም : ለሌላ : ሰው : የተፈጸመውን : ውል : በራሱ : ስም : ለማድረግ : የተቀበለ : እንደሆነ : ሦስተኛው : ወገን : ማንኛውንም : ኪሳራ : ለመጠየቅ : አይችልም ።

የዚህ : ቍጥር : የመጀመሪያው : ክፍል : ሦስተኛው : ወገን : የእንደራሴውን ፣ ጽሑፍ : በስሕተት : ከመተርጎም : የተነሣ : ለሚደርስበት : ጉዳት : እንደራሴው ፣ በአላፊነት : እንዳይጠየቅ ፣²³ ያደርገዋል ። እንደራሴው : ከሺሚው : የሥልጣን : ጽሑፍ : ተሰጥቶት ፣ ይህንንም : ጽሑፍ : ለሦስተኛው : ወገን : ካሳየው ፣ ሦስተኛው : ወገን : የእንደራሴው : ትክክለኛ : ሥልጣን : በጽሑፍ : ውስጥ : እንደተመለከተው : ነው ። ብሎ : ማመን : አለበት ። ሺሚው : ለሥልጣኑ : ጽሑፍ : ሙሉ : አላፊነት : ስላለው : በእንደራሴው : ሥልጣን : ላይ : ለሚነሣው : ያልተጣራ : ሁኔታ : ሁሉ : ተጠያቂ : የሚሆነው : እርሱ : እራሱ : ነው ። እንደራሴው : የማታለል : ሥራ : ካልሠራ : በስተቀር ፣ ማለት : ያለውን : ሥልጣን : እያወቀ ፣ ሆነ ፣ ብሎ : የሥልጣኑን : ወሰን : በሐሰት : በመለወጥ : ለሦስተኛው : ወገን : ካልገለጸ ፣ በስተቀር : አላፊ : አይሆንም ።

የቍ : ፪ሺ፻፺፮ : ሁለተኛው : ክፍል : ደግሞ : እንደራሴው : የሥልጣኑን : ወሰን : አልፎ : በመሥራቱ : በውሉ : ሺሚው : እንዲጸና : በማይገደድበት ፣ ጊዜ ፣ እንደራሴው : ራሱ : በውሉ : ለመጽናት : ሲስማማ : ስለሚፈጠረው : ሁኔታ : ይገልጻል ። ሦስተኛው : ወገን : የሚዋዋለው : ሰው : ማንም : ቢሆን : ግድ : የሌለው : እንደሆነና : የውሉ : ዋና : ተፈላጊ : ነገር : ይህ : ያልሆነ : እንደሆነ ፣ ሦስተኛው : ወገን : ከማንም : ኪሳራ : መጠየቅ : አይችልም ፣ ግን : እንደራሴውን ፣ በአዲሱ : ውል : እንዲጸና : ማድረግ : ይችላል ።

ስለዚህ ፣ አንድ : እንደራሴ ፣ ሥልጣን ፣ ሳይኖረው ፣ ለሦስተኛው : ወገን ፣ አንድ : ከውጭ : አገር : የሚመጣ : የተወሰነ ፣ ዕቃ ፣ ለማቅረብ ፣ በሺሚው ፣ ስም ፣ ሆኖ ፣ ቢስማማ ፣ ሺሚው ፣ በውሉ ፣ እንዲጸና ፣ አይገደድም ። ነገር ፣ ግን ፣ እንደራሴው ፣ ራሱ ፣ በውሉ ፣ ለመጽናት ፣ ቢስማማና ፣ ለሦስተኛው ፣ ወገን ፣ ዕቃውን ፣ ማንም ፣ ቢያቀርብለት ፣ የሚለወጥበት ፣ ነገር ፣ ከሌለ ፣ ሦስተኛው ፣ ወገን ፣ የእንደራሴውን ፣ መስማማት ፣ መቀበል ፣ አለበት ፣ እንጂ ፣ ሺሚውንም ፣ ሆነ ፣ እንደራሴውን ፣ ለመክሰስ ፣ አይችልም ።

ቍ : ፪ሺ፻፺፮ ፣ እንደራሴው ፣ በራሱ ፣ ስም ፣ ስለሚፈጽመው ፣ ተግባር ።

(፩) እንደራሴው ፣ በራሱ ፣ ስም ፣ የተዋዋለ ፣ እንደሆነ ፣ ሌሎች ፣ ሦስተኛ ፣ ወገኖች ፣ ከእንደራሴው ፣ ጋር ፣ መዋዋላቸውን ፣ ቢያውቁትም ፣ እንኳ ፣ ከነዚህ ፣ ጋር ፣ የፈጸማቸው ፣ ተግባሮች ፣ ለሚያስከትሉአቸው ፣ ግዴታዎችና ፣ መብቶች ፣ እሱ ፣ ራሱ ፣ ባለቤት ፣ ይሆናል ።

(፪) እንዲህ ፣ በሆነ ፣ ጊዜ ፣ የተባሉት ፣ ሦስተኛ ፣ ወገኖች ፣ ከሺሚው ፣ ጋር ፣ አንዳችም ፣ ቀጥታ ፣ ግንኙነት ፣ የላቸውም ፣ ነገር ፣ ግን ፣ በእንደራሴው ፣ ስም ፣ ሆነው ፣ የእንደራሴውን ፣ መብት ፣ ከሺሚው ፣ ለመጠየቅ ፣ ይችላሉ ።

23. ለአንድ ፣ ዐይነት ፣ ሁኔታ ፣ ከሚያገለግለው ፣ ከቍ ፪ሺ፻፺፬(፪) ፣ ጋር ፣ አነጻጽር ።

ከሦስተኛ፣ ወገን፣ ጋር፣ ውል፣ ስለሚያደርጉ፣ እንደራሴዎች፣ ነው።²⁴ በእንደ ዚህ፣ ያለው፣ ጊዜ፣ ሦስተኛው፣ ወገን፣ እንደራሴው፣ ስለሌላ፣ ሰው፣ ሆኖ፣ የሚ ዋዋል፣ መሆኑን፣ ቢያውቅም፣ ቅሉ፣ ሺሚው፣ ግን፣ እንደሆነ፣ ካላወቀ፣ ሺሚው፣ “ያልተገለጸ”፣ ነው፣ ይባላል። ያልተገለጸ፣ ሺሚ፣ በውሉ፣ እንዲጸና፣ አይገደድም። በእንደዚህ፣ ያለ፣ ሁኔታ፣ እንደራሴውና፣ ሦስተኛው፣ ወገን፣ እንደ ተዋዋሉ፣ ተቆጥሮ፣ ሺሚው፣ ቀርቶ፣ እንደራሴው፣ በውሉ፣ አላፈ፣ ይሆናል።

ስለዚህ፣ ሦስተኛው፣ ወገን፣ ሺሚውን፣ በቀጥታ፣ በውሉ፣ እንዲጸና፣ ሊከ ሰው፣ አይችልም። ሆኖም፣ እንደራሴውን፣ በመክሰስ፣ በእጅ፣ አዙር፣ ሺሚውን፣ ሊከሰ፣ ይችላል። በተጨማሪም፣ በቀ፣ ሺሚው፣ እንደተገለጸው፣ አንድ፣ ገንዘብ፣ ጠያቂ፣ ባለዕዳው፣ በሌሎች፣ ሰዎች፣ ላይ፣ ያለውን፣ ገንዘብ፣ ሰብስቦ፣ ሒሳቡን፣ እንዲከፍለው፣ ማድረግ፣ ይችላል። በቀ፣ ጀቪጀገጂ(ጀ)፣ መሠረት፣ ደግሞ፣ ሦስ ተኛው፣ ወገን፣ በእንደራሴው፣ በታ፣ ተተክቶ፣ ካልተገለጸው፣ ሺሚ፣ የእንደ ራሴውን፣ መብት፣ መጠየቅ፣ ይችላል። ከእንደራሴው፣ መብቶች፣ አንዱ፣ በቀ፣ ጀቪጀገጂ፣ እንደተደነገገው፣ እንደራሴው፣ ስለ፣ ሺሚው፣ ሆኖ፣ በሚሠራበት፣ ጊዜ፣ የሚደርስበትን፣ ዕዳ፣ ሁሉ፣ ከሺሚው፣ ሊከፈል፣ መቻሉ፣ ነው። እንደ ራሴው፣ ላልተገለጸ፣ ሺሚ፣ ወኪል፣ በመሆኑ፣ የገባው፣ ዕዳ፣ ስለ፣ ሺሚው፣ ሆኖ፣ በመሥራት፣ የደረሰበት፣ ዕዳ፣ ስለሆነ፣ ሺሚው፣ ይህንን፣ ዕዳ፣ ለእንደ ራሴው፣ ለመክፈል፣ አላፈ፣ ነው። በዚህ፣ አኳኋን፣ ሦስተኛው፣ ወገን፣ በቀ፣ ሺሚው፣ መሠረት፣ ባልተገለጸው፣ ሺሚ፣ ላይ፣ አንኳን፣ ደንበኛ፣ መድኅን፣ አለው።

ሆኖም፣ ሦስተኛ፣ ወገን፣ ያልተገለጸ፣ ሺሚን፣ ለመክሰስ፣ ስለ፣ አለው፣ ችሎታ፣ ሁለት፣ ነገሮችን፣ መገንዘብ፣ ያሻል። ከነዚህም፣ አንዱ፣ ለመክሰስ፣ የሚችሉ፣ ለገንዘብ፣ ኪሳራ፣ ብቻ፣ መሆኑ፣ ነው። ሺሚው፣ ውሉን፣ በግድ፣ እንዲፈጽም፣ ለመጠየቅ፣ አይችልም። ምክንያቱም፣ በቀ፣ ጀቪጀገጂ፣ መሠረት፣ ሺሚው፣ ለእንደራሴው፣ ለዚህ፣ አላፈ፣ አይደለም። ውሉን፣ በግድ፣ እንዲፈጽም፣ ሊከሰስ፣ የሚችለው፣ እንደራሴው፣ ብቻ፣ ነው። ሦስተኛ፣ ደግሞ፣ ባንድ፣ ዐይ ነት፣ ምክንያት፣ እንደራሴው፣ የሺሚው፣ ዕዳ፣ ያለበት፣ እንደሆነ፣ በቀ፣ ጀቪጀገጂ፣ መሠረት፣ ለእንደራሴው፣ መክፈል፣ የሚገባውን፣ ገንዘብ፣ ከእንደ ራሴው፣ ዕዳ፣ ጋር፣ ለማቻቻል፣ ይችላል።²⁵

ለምሳሌ፣ አንድ፣ እንደራሴ፣ በራሱ፣ ስም፣ ከሦስተኛ፣ ወገን፣ ጋር፣ ተዋው ሉ፣ እንደሆነ፣ ላልታወቀ፣ ሺሚ፣ እንደራሴ፣ መሆኑን፣ ቢገልጽም፣ ባይገልጽም፣ ውሉ፣ በእንደራሴውም፣ በሦስተኛው፣ ወገንም፣ ላይ፣ የጸና፣ ይሆናል። እንደራሴ ውም፣ ውሉን፣ ቢያረርስ፣ ሦስተኛው፣ ወገን፣ ኪሳራ፣ እንዲከፍለው፣ እንደራሴ ውን፣ መክሰስ፣ ይችላል። እንደራሴው፣ ሊከፍል፣ ባይችል፣ ግን፣ ያልተገለ ጸውን፣ ሺሚ፣ መጠየቅ፣ ይችላል። ነገር፣ ግን፣ እንደራሴው፣ የሺሚው፣ ዕዳ፣ ቢኖርበት፣ ይህን፣ ዕዳ፣ ሺሚው፣ ለሦስተኛው፣ ወገን፣ ከሚከፍለው፣ ገንዘብ፣ ላይ፣ መቀነስ፣ ይችላል። ስለዚህ፣ ሦስተኛው፣ ወገን፣ ከእንደራሴው፣ በሙሉ፣ ሊከ

24. ቅጥፍ፣ “ስለ፣ እራሱ፣ ሆኖ”፣ ይላል፤ ነገር፣ ገን፣ “ከራሱ፣ ስም፣ ነገር፣ ገን፣ ስለ፣ ሺሚው፣ ሆኖ”፣ ማለቱ፣ ገልጾ፣ ነው። በዚህ፣ ጽሑፍ፣ መጨረሻ፣ ስለ፣ ሕግ፣ ትርጉም፣ የተሰጠውን፣ ግብታወሻ፣ ተመልከት።
25. የፍትሕ፣ ብሔር፣ ሕግ፣ ቀ፣ ጀቪጀገጂን፣ ተመልከት።

ሊከፈል፡ አይችልም ።

ቀ፡ ፪ሺ፻፺፰ ። ስለ፡ ሺሚው፡ መብቶች ።

(፩) ሌሎች፡ ሦስተኛ፡ ወገኖች፡ በቅን፡ ልቦና፡ ያገኙቸው፡ መብቶች፡ እንደተጠበቁ፡ ሆነው፡ እንደራሴው፡ ለሺሚው፡ ሲል፡ በራሱ፡ ስም፡ ያፈራቸውን፡ ተንቀሳቃሽ፡ ንብረቶች ፤ ሺሚው፡ ገንዘቦቹ፡ ናቸው፡ ብሎ፡ ለመጠየቅ፡ ይችላል ።

(፪) እንደዚሁም፡ እንደራሴው፡ ለሺሚው፡ ሲል፡ ያገኛቸውን፡ የገንዘብ፡ መብቶች፡ ሺሚው፡ በእንደራሴው፡ ተተክቶ፡ ሊጠይቅ፡ ይችላል ።

(፫) ስለሆነም ፤ ሺሚው፡ በበኩሉ፡ በእንደራሴው፡ ዘንድ፡ ያሉበትን፡ ግዴታዎች፡ ፈጽሞ፡ ካልተገኘ፡ በቀር፡ እነዚህን፡ መብቶች፡ ለመጠየቅ፡ አይችልም ።

ያልተገለጸ፡ ሺሚ፡ በቀጥታ፡ የውሎ፡ ተካፋይ፡ ሆኖ ፤ ሦስተኛውን፡ ወገን፡ መክሰስ፡ አይችልም ። ነገር፡ ግን፡ ሺሚው፡ ለእንደራሴው፡ መፈጸም፡ የሚገባውን፡ ግዴታ፡ በሙሉ፡ ፈጽሞ፡ እንደሆነና ፤²⁶ ሦስተኛው፡ ወገንም፡ በውሎ፡ ምክንያት፡ ለሚመጣው፡ ማንኛውም፡ ዐይነት፡ ኪሳራ፡ ከእንደራሴው፡ ሊካስ፡ ይችል፡ እንደሆነ ፤ በውሎ፡ መሠረት፡ አንዳንድ፡ መብቶች፡ ይኖሩታል ።

በመጀመሪያ፡ እንደራሴው፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ ላይ፡ የተቀበላቸውን፡ ተንቀሳቃሽ፡ ንብረቶች፡ (በፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ቀ፡ ፲፫፻፳፯-፴፱፡ እንደተገለጸው)፡ ሺሚው፡ ከእንደራሴው፡ ሊረከብ፡ ይችላል ። ሆኖም፡ ይህ፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ ከእንደራሴው፡ ጋር፡ ያለውን፡ ግንኙነት፡ እንዲያዳክመው፡ (“እንዲቀር፡”) አያስፈልግም ። ስለዚህ፡ እንደራሴው፡ በራሱ፡ ስም፡ ስለሺሚው፡ ሆኖ፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ መኪና፡ ተቀብሎ፡ እንደሆነ ፤ በሦስተኛው፡ ወገን፡ ላይ፡ ጉዳት፡ ካላሰከተለ፡ በስተቀር ፤ ይህን፡ መኪና፡ እንደራሴው፡ እንዲያስረክበው፡ ሊያስገድደው፡ ይችላል ።

ሁለተኛ፡ ደግሞ፡ እንደራሴው፡ በሦስተኛው፡ ወገን፡ ላይ፡ አንድ፡ ዐይነት፡ መብት፡ ቢኖረው ፤ ሺሚው፡ በእንደራሴው፡ ፈንታ፡ (ቦታ)፡ ተተክቶ፡ ከሦስተኛው፡ ወገን፡ የሚፈልግበትን፡ ነገር፡ ጠይቆ፡ ማስፈጸም፡ ይችላል ። ነገር፡ ግን፡ እንደራሴው፡ በአንድ፡ ዐይነት፡ ምክንያት፡ የሦስተኛው፡ ወገን፡ ዕዳ፡ እንዳለበት፡ ሦስተኛው፡ ወገን፡ ይህን፡ ዕዳ፡ በቀ፡ ፪ሺ፻፺፰፡ መሠረት፡ ካለበት፡ ግዴታ፡ ጋር፡ ለማቻቻል፡ በሕግ፡ የሚፈቀድለት፡ ይመስላል ።²⁷

ተጨማሪ፡ (ተቀጣይ) ።

ስለ፡ ሕግ፡ ትርጉም፡ ማስወታሻ ።

የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ የመጀመሪያ፡ ረቂቅ፡ በፈረንሳይኛ፡ ተጽፎ፡ ወደ፡ አማርኛና፡ ወደ፡ እንግሊዝኛ፡ የተተረጎመ፡ ሲሆን፡ በአንቀጽ፡ ፲፱፡ በምዕራፍ፡ ፩፡ በትርጉም፡ ምክንያት፡ ተለያዩ፡ ነገሮች፡ ይገኛሉ ።

26. የፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ቀ፡ ጥርጉን፡ ፪ሺ፻፺፰፡ እና፡ ፪ሺ፻፳፰-፳፫፡ ተመልከት ።
27. በፍትሕ፡ ብሔር፡ ሕግ፡ ቀ፡ ፪ሺ፻፳፰፡ ሺሚው፡ በእንደራሴው፡ ላይ፡ ያለውን፡ ዕዳ፡ በቀ፡ ፪ሺ፻፺፰(፪) እና፡ ፪ሺ፻፳፰፡ መሠረት፡ ለሦስተኛው፡ ወገን፡ ካለው፡ ግዳ፡ ጋር፡ አንጻር ።

እንግሊዝኛው ፡ በቀ፡ ደቢጽጽ ፡ ደቢጽጽ፣ ደቢጽጽ፣ ደቢጽ፣ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ እና፣ ደቢጽገገ፣ እንደራሴው ፡ ስለ ፡ ሺሚው ፡ ሆኖ ፡ ከሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ጋር ፡ ስለሚያደረገው ፡ “ውል” ፡ ይናገራል ፡ አማርኛው ፡ በቀ፡ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ እና፣ ደቢጽገገ፣ ስለ ፡ “ውል” ፡ ይናገራል ፡ አማርኛው ፡ በቀ፡ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ እና፣ ደቢጽገገ፣ ስለ ፡ “ግብር” ፡ ይናገራል ፡ ፈረንሳይኛው ፡ “ግብር” ፡ (አክቲ) ፡ ወይም ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡ ከእንደራሴው ፡ “ጋር ፡ በሚያደረገው ፡ ግንኙነት” ፡ በሚል ፡ አነጋገር ፡ ይጠቀማል ፡ በሁለቱም ፡ አባባል ፡ ፈረንሳይኛው ፡ እንደራሴው ፡ ስለ ፡ ሺሚው ፡ ሆኖ ፡ የሚፈጽማቸውን ፡ “ሕጋዊ ፡ ተግባሮች” ፡ በመላ ፡ እንደሚጨምር ፡ ግልጽ ፡ ነው ፡ ውል ፡ ከሕጋዊ ፡ ተግባሮች ፡ አንድ ፡ ትልቅ ፡ ክፍል ፡ ነው ፡ ግን ፡ ሕጋዊ ፡ ተግባር ፡ እርሱ ፡ ብቻ ፡ አይደለም ፡ በነዚህ ፡ ቀጥሮች ፡ ሥር ፡ የሚገኘው ፡ ሕግ ፡ ለውል ፡ ብቻ ፡ የሚወሰንበት ፡ በቂ ፡ ምክንያት ፡ ስለሌለ ፤ አማርኛውንና ፡ እንግሊዝኛውንም ፡ ከውል ፡ በስተቀር ፡ ሌሎች ፡ ሕጋዊ ፡ ተግባሮችንም ፡ እንደሚጨምሩ ፡ አድርጎ ፡ ማንበብ ፡ ተገቢ ፡ ነው ፡ ደግሞ ፡ ቀ፡ ደቢጽገገ፣ እና፣ ደቢጽገገ፣ እንደራሴው ፡ ከሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ጋር ፡ ስለሚያደርገው ፡ “ውል” ፡ ይናገራል ፡ ሆኖም ፡ በአማርኛውም ፡ በፈረንሳይኛውም ፡ “ውል” ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ ስለሚገኝ ፡ እነዚህ ፡ ቀጥሮች ፡ መለወጥ ፡ አያስፈልጋቸውም ።

እንግሊዝኛው ፡ በቀ፡ ደቢጽገገ፣ ደቢጽገገ፣ እና፣ ደቢጽገገ(ሀ) ስለ ፡ “ውክልና ፡ ሥልጣን” ፡ (ፓወር ፡ አፍ ፡ አተርኒ) ፡ ይናገራል ፡ የውክልና ፡ ሥልጣን ፡ አንድ ፡ አንድ ፡ ጊዜ ፡ በጽሑፍ ፡ የተደረገ ፡ ውል ፡ ነው ፡ ተብሎ ፡ ይታሰባል ፡ ፈረንሳይኛው ፡ ሥልጣን ፡ (ፑቮር) ፡ በሚለው ፡ ቃል ፡ ብቻ ፡ ወይም ፡ “የእንደራሴነት ፡ ሥልጣን ፡ ” (ፑቮር ፡ ደ ፡ ሪፕሪደንታሲዮን) ፡ በሚሉት ፡ ቃላት ፡ ይጠቀማል ፡ እነዚህ ፡ ሁለቱም ፡ ቃላት ፡ ፎርም ፡ ወይም ፡ ጽሑፍ ፡ ማስፈለጉን ፡ አይገልጹም ፡ አማርኛውም ፡ እንደዚህ ፡ ነው ፡ ስለዚህ ፡ በእንግሊዝኛው ፡ “የውክልና ፡ ሥልጣን” ፡ የሚሉትን ፡ ቃላት ፡ “ሥልጣን” ፡ ተብሎ ፡ በማንበብ ፡ ፎርም ፡ ወይም ፡ ጽሑፍ ፡ እንደሚያስፈልግ ፡ መታወቅ ፡ አለበት ።

አማርኛውና ፡ እንግሊዝኛው ፡ በቀ፡ ደቢጽገገ(ደ) እንደራሴው ፡ የተሰጠውን ፡ ሥልጣን ፤ ሦስተኛ ፡ ወገን ፡ ለሆነ ፡ ሰው ፡ አስታውቆ ፡ እንደሆነ ፡ በሦስተኛው ፡ ሰው ፡ ላይ ፡ ሥልጣኑ ፡ የሚጸናው ፡ ባስታወቀው ፡ ማስታወቂያ ፡ መሠረት ፡ ነው ፡ ይላል ፡ የፈረንሳይኛው ፡ ስሜት ፡ ከዚህ ፡ በጣም ፡ የተለየ ፡ ነው ፡ እንግሊዝኛውና ፡ አማርኛው ፡ “እንደራሴ” ፡ በሚሉበት ፡ ቦታ ፡ ፈረንሳይኛው ፡ “ወካዩ” ፡ (ሬፕሪደንቲ) ፡ ሺሚው ፡ ይላል ፡ አማርኛውና ፡ እንግሊዝኛው ፡ ለእንደራሴው ፡ ሰፊ ፡ ነጻነት ፡ ስለሚሰጡና ፡ ሦስተኛውም ፡ ወገን ፡ ብዙ ፡ ጥንቃቄ ፡ እንዲያደርግ ፡ ስለማይጠይቁ ፡ ትርጉም ፡ ያላቸው ፡ አይመስሉም ፡ ሆኖም ፡ የትርጉሙ ፡ ስሜት ፡ ልዩነት ፡ በጣም ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ስለሆነ ፤ ዳግም ፡ የበላይነት ፡ ያለው ፡ የአማርኛው ፡ (አፈሴል) ፡ ቋንቋ ፡ ስለሆነ ፤ የፍትህ ፡ ብሔሩን ፡ ሕግ ፡ ረቂቅ ፡ ከጸፈው ፡ ሰው ፡ ሐሳብ ፡ ጋር ፡ እንዲስማማ ፡ ሆኖ ፡ ካልታረመ ፡ በስተቀር ፡ ወይም ፡ ፍርድ ፡ ቤቶች ፡ (በጣም ፡ አከራካሪ ፡ የሆነውን) ፡ መንገድ ፡ ማለት ፡ አማርኛው ፡ ብዙ ፡ ስሜት ፡ በማይሰጥበት ፡ ጊዜ ፡ ቋንቋው ፡ ግልጽ ፡ ቢሆንም ፡ እንኳ ፡ አማርኛውን ፡ ለመተርጎም ፡ በፈረንሳይኛው ፡ መጠቀም ፡ አለብን ፡ ካላሉ ፡ በስተቀር ፡ ለዚህ ፡ ችግር ፡ ምንም ፡ መፍትሔ ፡ የለውም ።

እንግሊዝኛው ፡ በቀ፡ ደቢጽገገ፣ ሥር ፡ ሺሚው ፡ ከእንደራሴው ፡ ጋር ፡ “በአንድነት” ፡ አላፈ ፡ ነው ፡ ይላል ፡ “በአንድነት” ፡ የሚለው ፡ ቃል ፡ በእንግሊዝኛው

እንደራሴ ፡ በእንድነት ፡ በእንድነት ፡ ክስ ፡ ሊከሰሱ ፡ ይችላሉ ፡ ማለት ፡ ነው ። ይኸም ፡
 ፍርድ ፡ ከሁለቱ ፡ በእንድ ፡ ላይ ፡ ሥልጣን ፡ ሊኖረው ፡ በማይችልበት ፡ ጊዜ ፡
 በጣም ፡ አስቸጋሪ ፡ ይሆናል ። ፈረንሳይኛው ፡ “ሶሊዳሪማ” ፡ በሚለው ፡ ቃል ፡
 ተጠቅሟል ። የዚህ ፡ ቃልም ፡ ትርጉም ፡ “በእንድነት ፡” ማለት ፡ ነው ። ሆኖም ፡
 በፈረንሳይ ፡ ሕግ ፡ ውስጥ ፡ ገብቶ ፡ ሲገኝ ፤ ትርጉሙ ፡ በእንግሊዝኛ ፡ በአሜሪካ ፡
 ሕግ ፡ (በኮሎን ፡ ሎው) ፡ በእንድነትና ፡ በነጠላ ፡ በመላ ፡ አላፊ ፡ መሆን ፡ (ጆይን
 ትሊ ፡ ኤንድ ፡ ሴቨራሊ) ፡ ወደሚለው ፡ ትርጉም ፡ የተጠጋ ፡ ነው ። በእንደዚህ ፡
 ዐይነቱ ፡ አላፊነቶች ፡ ሁለቱም ፡ ወገኖች ፡ አላፊ ፡ ናቸው ። ሁለቱም ፡ በእንድነት ፡
 ለሙሉው ፡ ዕዳ ፡ ወይም ፡ እያንዳንዳቸው ፡ ለሙሉው ፡ ዕዳ ፡ እንደ ፡ ከሳቸው ፡
 ምርጫ ፡ ሊከሰሱ ፡ ይችላሉ ። የአማርኛው ፡ ቃል ፡ ግልጽ ፡ አይደለም ። ሆኖም ፡
 ትርጉሙ ፡ ወደ ፡ ፈረንሳይኛው ፡ የተጠጋ ፡ ነው ። በእንደዚህ ፡ ዐይነቱ ፡ ሁኔታ ፡
 ማለት ፡ አማርኛው ፡ ግልጽ ፡ ሳይሆን ፡ የፈረንሳይኛው ፡ ትርጉም ፡ መወሰድ ፡
 አለበት ። የእንግሊዝኛው ፡ ትርጉም ፡ “እና ፡ በመላ” ፡ የሚሉትን ፡ ቃላት ፡ በሌ
 ተው ፡ ስሕተት ፡ ሆኖ ፡ መቆጠር ፡ ይገባዋል ።

የአማርኛው ፡ ትርጉም ፡ ብዙውን ፡ ጊዜ ፡ የተደብሰበሰ ፡ ስለሆነ ፡ በአተረጓ
 ጉም ፡ ጊዜ ፡ በፈረንሳይኛው ፡ ትርጉም ፡ መገልገል ፡ ጠቃሚ ፡ ነው ። የፈረንሳ
 ይኛው ፡ ትርጉም ፡ እንደ ፡ ሁኔታው ፡ ሊለዋወጥ ፡ የሚችል ፡ በመሆኑ ፡ የበለጠ ፡
 ጥቅም ፡ ይሰጣል ። የቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡ ዓላማ ፡ ሺሚውንም ፡ እንደራሴውንም ፡ ለሥ
 ሬቸው ፤ ለራሳቸው ፡ ጥፋት ፡ አላፊ ፡ ለማድረግ ፡ ስለሆነ ፡ ሦስተኛው ፡ ወገን ፡
 በሕግ ፡ የተፈቀደለትን ፡ የመክሰስ ፡ መብቱን ፡ መወሰን ፡ አስፈላጊ ፡ መስሎ ፡ አይ
 ታይም ። እንግሊዝኛው ፡ በቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡ ሥር ፡ እንደራሴው ፡ “በለ ፡ ራሱ ፡ ሆኖ”
 ይሠራል ፡ ይላል ። አማርኛውና ፡ ፈረንሳይኛው ፡ “በራሱ ፡ ስም” ፡ ሆኖ ፡ ይሠ
 ሬል ፡ ወይም ፡ በ“ስሙ” ፡ በእንደራሴው ፡ ስም ፡ (አን ፡ ሶን ፡ ኖም ፡ ፕሮፐር) ፡
 ይላሉ ። እንደራሴ ፡ በራሱ ፡ ስም ፤ ግን ፡ ለሌላ ፡ ሰው ፡ ሊሠራ ፡ ስለሚችል ፤ (ለም
 ሳሌ ፡ በፍትህ ፡ ብሔር ፡ ሕግ ፡ ቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡ እንዳለው ፡ ኮሚሲዎን ፡ ሰጭ) ፡
 ልዩነቱ ፡ ከፍ ፡ ያለ ፡ ነው ። የእንደራሴነት ፡ ፍሬ ፡ ነገሩ ፡ በቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡ እንደ
 ተመለከተው ፡ እንደራሴው ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም ፡ መሥራቱ ፡ ነው ። ቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡
 የዚህን ፡ ተቃራኒ ፡ ሁኔታ ፡ ማለት ፡ እንደራሴው ፡ በራሱ ፡ ስም ፡ ሲሠራ ፡ የሚፈ
 ጠረውን ፡ ሁኔታ ፡ እንዲሸፍን ፡ የታሰበ ፡ ነው ። ይህ ፡ ካልሆነ ፡ እንደራሴው ፡
 በራሱ ፡ ስም ፡ በሚሠራበት ፡ ጊዜ ፡ የሚፈጠረውን ፡ ሁኔታ ፡ የሚሸፍን ፡ ቅጥር ፡
 አይኖርም ። ቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ ፡ እና ፡ ፪ሺ፻፺፰ ፡ አንድ ፡ እንደራሴ ፡ በሌላ ፡ ሰው ፡
 ስም ፡ ስለ ፡ ራሱ ፡ ስለሚፈጽመው ፡ ተግባር ፡ ያወሳሉ ። በጠቅላላ ፡ ትክክለኛ ፡
 ሆነው ፡ መወሰድ ፡ የሚገባቸው ፡ የአማርኛውና ፡ የፈረንሳይኛው ፡ ትርጉሞች ፡
 ስለሆኑ ፤ እንግሊዝኛውም ፡ እንደነሱ ፡ መተርጎም ፡ አለበት ። እንደዚህ ፡ ዐይ
 ነት ፡ ተመሳሳይ ፡ የትርጉም ፡ ችግር ፡ በቀኑ ፡ ፪ሺ፻፺፮ (፪) ፡ ውስጥም ፡ ይገኛል ።
 የእንግሊዝኛው ፡ ትርጉም ፡ እንደራሴው ፡ “በለ ፡ ሌላ ፡ ሰው ፡ ሆኖ” ፡ ስለሚሠ
 ሬው ፡ ሲናገር ፡ አማርኛውና ፡ ፈረንሳይኛው ፡ “በሌላ ፡ ሰው ፡ ስም” ፡ (አኑ ፡ ኖም ፡
 ደ ፡ አትርጭ) ፡ ሆኖ ፡ ስለሚሠራው ፡ ይናገራሉ ። ለእነዚህም ፡ እንግሊዝኛው ፡
 ከአማርኛውና ፡ ከፈረንሳይኛው ፡ ጋር ፡ እንዲስማማ ፡ ሆኖ ፡ መነበብ ፡ አለበት ።